

2015 m. balandžio 3 d., penktadienis

Nr. 13 (1119) Kaina 0,81 Eur / 2,80 Lt

D a i l ē | M u z i k a | T e a t r a s | F o t o g r a f i j a | K i n a s

Linksmų Šventų Velykų!

Brangūs skaitytojai,
Kviečiame tapti kultūros rėmėjais!
Jūsų skiriami 2 proc. pajamų mokesčio mums yra didelė parama.

Pildydami Valstybinės mokesčių inspekcijos formą FR0512,
nurodykite VšĮ „7 meno dienos“ įmonės kodą
302725178.

Norédami paremti „Kino“ žurnalą, nurodykite VšĮ Žurnalo „Kinas“
įmonės kodą 300007987.

Reikalingą formą galima užpildyti interne, Mokesčių
inspekcijos tinklalapyje www.vmi.lt (nuorodoje „Formos“ įrašykite
FR0512 ir užpildykite PDF formato blanką).

Dėkojame visiems, praėjusiais ir ankstesniais metais mus palaikiusiems.

Viktorija Kuodytė (Ana), Eglė Mikilionytė (Olga), Valentinas Masalskis (Robertas Šusteris)

D. MATVEJEVO NUOTR.

3

Pokalbis su pianistu Egidijumi Buožiu

Remigijus Treigys, „Rūkas“. 1988 m.

Remigijaus Treigio albumas

9

Iš „Kino pavasario“ dienoraščio

Teatro šventė

Krystiano Lupos režisuota Thomaso Bernhardo „Didvyrių aikštė“

Kristina Steiblytė

Šiemet „Auksinai scenos kryžiai“ išdalinti Kaune, muzikiniame teatre. Ir vėl atsirado nusivylusių, nepamiętų, nejvertintų, išseidusiu ir ižeidinėjančiu asmenų, o šventė ir vėl išėjo pompastika, nekūrybinė. Kovo 27-ąją liko tik juoktis iš to, kaip siaurai patys teatralai suprantant teatrą. O kovo 28-ąją nei juoktis, nei bėgti iš teatro nebesinorėjo, nes po apdovanojimų dalybų maratono įvyko tikra (o Lietuvoje ir itin reta) šventė – geras spektaklis.

Krystiano Lupos režisuota Thomaso Bernhardo „Didvyrių aikštė“ yra ne tik geras spektaklis, bet ir savotiška lietuvių teatro žiūrovų edukacija: tokio režisierius Lietuvoje nėra, ir tokiu spektakliu, net ir „Sironose“, mus pažindinančiose su užsienio teatru, būna retai. Šiųmetėse, tiesa, matėme Ivo van Hoves „The Fountainhead“, kuriamo taip pat dominavo aktoriai ir tekstas, buvo ir šiek tiek socialinės kritikos, o ir paties K. Lupos „Persona. Marilyn“ 2009 m. rodyta Vilniuje. Tačiau to maža, kad mums neįprastas lėtas teatras pasidarytu suprantamas, pažįstamas.

Neįprasta K. Lupos „Didvyrių aikštė“ tuo, kad čia nėra nei didelių personažų, pagrindinių aktorių, nei konceptualus dramos perrašymo ar jos vertimo intertekstualais vaizdais. Spektaklyje tiksliai atrinkti ir aiškias užduotis gavę aktoriai turi laisvės improvizacijai ir nėra paversti griežtos ženklų sistemos sraigteliais. Gyvi aktoriai čia gali bendrauti tarpusavyje ir su gyvais žiūrovais. Dažus jų, režisierius sumanymu, net tiesiogiai kreipiasi į salėje sėdičiuosius, virš kurių antro veiksmo metu uždegamos šviesos – kad nesijaustume anonimai ir įvyktų tikras pokalbis.

Neįprasta „Didvyrių aikštė“ ir tuo, kad režisierius, kuris kartu yra spektaklio scenografas, kurdamas vaizdus, čia kalba ne tiek daiktais, butaforija, kiek erdvė ir aktoriais. Scenoje sukonstruotas didelis kambarys aukštomas lubomis ir dideliais langais. K. Lupos naudojami vizualūs, šviesų sprendimai „Didvyrių aikštėje“ artimesni kinui nei teatrui. Pavyzdžiu, sukuriamas dienos šviesos efektas, kai praplaukiant debesiui šviesa pritemsta, naudojama muzika (kompozitorius Bogumił

Misala), kuri tyliai skambėdama prisideda prie atmosferos kūrimo. Net ir scenos erdvės įreminimas balta šviesa primena kino ekraną. Tačiau žiūrovams nesiūloma pamirštį, kad jie yra teatre: pabrėžtinai frontalus veiksmas, dramos tekstas, leidžiantis pasijuokti iš paties teatro, iš rėmelio išeinantys aktoriai ir žiūrovų salėje uždegama šviesa, tarsi kviečianti dialogui, neleidžia tuo subabojti.

Erdvė kiekvienam spektaklio veiksme šiek tiek kinta, ypač naujodantis Łukasz Twarkowskio projekcijomis antrame veiksmame, kai beveik nepakeičiant konstrukcijos kuriama buvimo lauke iliuzija. Pirmame veiksmame, kur ponia Citel (Eglė Gabrėnaitė) ir tarnaitė Herta (Rasa Samuolytė / Toma Vaškevičiūtė) tvarko velionio profesoriaus Šusterio daiktus, įrengtos išdidintos durys, pro kurias einančios moterys atrodo kaip maždaug dešimtmmetis vaikas. Trečiame aktoriai, susodinti prie didelio stalo, atrodo tarsi iš paskutinės vakarienės paveikslė.

NUKELTA | 2 PSL.

Teatro šventė

ATKELTA IŠ 1 PSL.

tampa nuoroda į didelę, tuščią, pilką kultūrą ir šalį, supančią spektaklio veikėjus ir, kaip galima suprasti iš spektaklio, žiūrovus.

Th. Bernhardo tekstas spektaklyje labai svarbus. Didžioji dramos dalis pastatytą pažodžiu. Ir nors galima susidaryti išpūdį, kad čia daugiausia dėmesio skiriama literatūrai, kūrėjų dialogas su žiūrovais pasirodo esąs svarbesnis. Todėl tekstas priaikytas prie lietuviško konteksto pakiečiant kai kuriuos pavadinimus ir skaičius (tiesa, ne visus, tad šis priaikymas atrodo iš dalies kaip nebaigtas darbas, o kita vertus, kaip įdomus aktoriui asmenybės ir personažo lydinus) taip neleidžiant dramoje išsakomai kritikai prasprūsti pro ausis, ramiai nurašyti visko austriškam kontekstui. Spektaklyje ne tik erdve, bet ir aktorių tekstu išsakoma, kad mes patys gyvename tuščiame, pilkame pasaulyje, kuriame dominoja prisitaikymas, padlaižiavimas arba tylus nepriarimas, kur maištauti jau nebėra kam. Aktoriai scenoje, turintys bendrautu su žiūrovais, gali laisvai improvizuoti, išryškinti (taip elgiasi Valentinas Masalskis, Arūnas Sakalauskas, Eglė Mikulionytė) arba kaip tik nugesinti (bene ryškiausia čia yra E. Gabrėnaitė) komišką dramos potencialą.

K. Lupos pasiekta rezultatas dirbant su aktoriais stulbinantis. Jono Jurašo spektakliuose vis labiau egzaltuota ir mažiau pakenčiamą E. Mikulionytę, čia sukūrusi beveik nekalbančios velionio dukters Olgos personažą, įdomi ir įtikinama. Scenoje gerai atrodo poną Landauerį vaidinantis, išskirtinių vaidmenų beveik neturintis LNDT trupės narys Arūnas Smailys. Idomūs ir kai kurie vaidmenų ir pačių aktorių gyvenimo aplinkybių sutapimai: velionio gerbėja, vis mėginantį išterpti į po-

Eglė Gabrėnaitė (ponia Citel), Toma Vaškevičiūtė (tarnaitė Herta)

D. Matvejevo nuotraukos

kalbij, vaidinantis A. Smailys iš tiesų turėjo laukti ilgai, kol gavo progą išterpti į svarbaus pastatymo matomą vaidmenį; Klaipėdoje gyvenantis Valentinas Masalskis, pats režisavęs Th. Bernhardą, vaidina sostinę į kaimą iškeitusių profesorių Robertą. Tokių sutapimų be apgalvotos aktorių atrankos būti negali. Be atrankos taip pat vargu ar būtume vėl pamatę, kokie tikrai protingi ir jautrūs scenoje gali būti mūsų vidurinės ir vyresniosios kartos aktoriai (ypač smagu scenoje matyti Viktoriją Kuodytę). Žiūrint spektaklį paaiškėjo, kad Lietuvoje yra kur kas daugiau gerų aktorių, nei manyta. Nors jų trūkumu ir negalėjome pernelyg skubtis. Tačiau pamaciūs, ką darbas su įdomiu, protingu režisieriumi gali padaryti iš aktorių, režisierių trūkumas Lietuvoje atrodo dar skaudesnis. Tiesa, dramoje iš režisieriu troškimų pasijuokama.

Tik, žinoma, „Didvyrių aikštėje“ kalbama apie režisierius, statančius spektaklius ne teatre, o iš valstybės reikalų, mūsų gyvenimui, visiškai abejingus savo veiksmų pasekmėms.

Baimė ir su ja susiję abejingumas bei neapykanta vieni kitiems rodomi viso spektaklio metu. Abejingu-mui leidžiantis iš viršaus (tų, kurie turi galia), net ir šeima galiausiai tampa abejingumo erdve. Apie velionį kalbama kaip apie savotišką sociopatą, už viską labiausiai vertinusi grynaį protą, nepalaikiusį su žmonėmis, net nemylėjusį savo vaikų ir pirkų kostiumus bei batus tik tam, kad juos turėtų. Laidotuvų dieną tvarkomi reikalai ir bergždžiai svarstoma, ar filosofijos profesoriaus savižudybė buvo racionalus, logiškas jo žingsnis, o artimiausias Jozefui Šusteriui žmogus, jo namų ekonomė, net nepakviesta

dalyvauti laidotuvėse.

Spektaklyje taip pat aštriai kritikuojama dabartinė (beje, įdomios 1988 m. rašytos pjesės ir dabartinės Lietuvos situacijos sąsajos, pavyzdžiu, minimas socialistas premjeras) politinė visuomeninė santvarka, piktinamas nepriklausomų intelektualų sluoksnio išnykimo/išnaikinimu. Nuo scenos tiesių pasakoma socialinė, politinė kritika neprisidengiant Ibsenu ar nukenksminta, nuo mūsų konteksto atitraukta šiuolaikine dramaturgija. Nors naudojami Th. Bernhardo žodžiai, pakeitus aplinkybes ir uždegus šviesą žiūrovų salėje tenka klausyti, kaip kartoja įtakai, ką jau seniai kalba kairieji intelektualai, pastaruoju metu matantys vis mažiau vilties, kad žmonija nesunaikins savęs ir planetos, kurioje gyvena.

Spektaklyje visa tai išsako profesorių Robertą vaidinantis V. Ma-

salskis. Aktorius šį tekstą pavertė dažnai juokingai neadekvaciās seniokiškais svaičiojimais. Tad visas tas grūmojimas neteko jėgos. Kita vertus, tapo tikru įvykių atspindžiu: visą gyvenimą bandę kalbėti apie tai, kaip būtų galima civilizuoti Vakarus (juk iš tikrujų Vakarų civilizacija būtų nebloga mintis!), sendami intelektualai pasiduoda, tampa juokingi arba yra išrašomi į filosofinės minties istoriją ir taip nukensminami, kaip nutinka su į muziejų patenkant į (legitimuojamu) avangardu.

Ta siaubingai didelė erdvė, tuštuma, antisemitizmo ir visiško abejingumo kitam apraiškos kuria artėjančios tragedijos nuojautą. Tik, priešingai nei pjesėje, ta tragedija yra ne baimė, kad istorija pasikartos, o istorijos pasikartojimas spektaklio finale, kai apšvictus ponios Šuster (Doloresa Kazragytė), girdinčios Hitlerį sveikinančių šūksnius iš Didvyrių aikštės, veidą, tiesiai jai už nugaras dūžta žydų šeimos namų langas. Ir nors spektaklyje ir pjesėje kalbama apie antisemitizmą, Holokausta, nesunku suvokti, kad, panašiai kaip Th. Bernhardo aprašytas nacionalsocialistų grižimas ar apsimetinėjimas, kad nebesi nacionalsocialistas, daugelyje pasaulio šalių gali būti pakeistas tiesiog kitu žodžiu. Tuštuma ir siaubas. Taip jaučiamasi matant masinių pasirinkimų nemastytį arba nebūti. Vieni atsisako taip gyventi, kiti atsisako dėl to ką nors daryti, treti apsimeta, kad nieko nereikia daryti, o ketvirti apskritai renkasi nieko nematyti ir negirdėti *Jauniausios kartos* nėra Visi vidutinio amžiaus visi daugiau ar mažiau pasidavę tik praeitis nepasiduoda ir vis dar tyko už kampo

Grižtamasis ryšys

Pokalbis su džiazo pianistu Egidijumi Buožiu

„Vienos kompozicijos rečitalis“, prasidėjės kovo 26 d. Klaipėdos universiteto Menų fakulteto koncertų salėje, pristato Lietuvoje ir už jos ribų gerai žinomo džiazo pianisto bei pedagogo Egidijaus Buožio kūrybinę kelionę. Unikali improvizacija be pauzų klausytoją kviečia pakelauti įvairiais džiazo evoliucijos keliais nuo klasikinio džiazo iki spontaniškų autorinių potėpių bei savos kūrybos fragmentų, prisiliesti prie Lietuvos džiazo istorijos. Prasidėjus šiam unikaliam projektui, kalbiname jo sumanytoją Egidijų Buožį.

Kokia buvo Jūsų džiazo mokykla? Ar ją galima lyginti su dabartine? Kaip jums atrodo tarpsnis nuo pirmųjų savo pamokų iki paties užaugintų mokinii?

M.K. Čiurlionio meno mokykloje, kai per pertraukas girdėdavau klasėje grojantį Petrą Geniušą, viada ta muzika mane pagaudavo ir užburdavo savo harmonija. Pirmasis mano oficialus mokytojas, supažindinės su džiazo muzika, yra dabartinis Lietuvos muzikos ir teatro akademijos rektorius, profesorius Zbignevas Ibelhauptas. Jis man parodė septakordinius ir nonakordinius saskambius bei bliuzo dermę improvizacijai. O pirmoji pamoka, pamenu, truko 10–15 minučių. Tuomet prasidėjo įrašų, kurių pasirinkimas tuo metu buvo skurdus, klausymas. Ačiū draugams, kurių tévai grojo orkestruose – kažkas atsivežé plokšteli, o aš pasiskolinu, persirašau ir klausau. Kartais pavykdavo ir parduotuvėje kokią deficitinę plokšteli gauti, tada vėl – klausai, stengesi pakartoti grodamas pats, nagiřinėti: kaip pianistas groja, kokią harmoniją naudoja, natūluk tuo metu nebuvu, viskas tik iš įrašų. Kitą vertus, tai lavino ne tik klausą, bet ir patį girdėjimą. Taip ilgainiui išsiugdžiau absolucių klausą, kuri koncertuose man labai padeda. Nesenai buvau išsitraukęs savo mėgstamiausias senas plokštèles. Vetus, kurias dažniausiai klausydavau ir grojau iš klausos – nutrintos, šniokščia, braška ir dabar jau nebeturi to efektingo išpūdžio, tačiau labai malonu prisiminti, kuo žavétasi: pavyzdžiui, rusų pianistu Leonidu Čyžiku ar amerikiečiu Oscaru Petersonu.

Šiandien turime begales įrašų, tačiau yra kita problema – tai impro-

vizacijos dalyko nebuvinamas muzikos mokymo procese. Muzikos mokyklose būtina mokyti jeigu ne džiazo improvizacijos, tai tiesiog improvizacijos. I Lietuvos muzikos ir teatro akademijos Džiazo katedrą stoją žmonės faktiškai be pasirengimo, daugelį jau nuo pirmų dienų klampina per sunkūs reikalavimai. Pirmas dalykas, kurio linkėtai pedagogams, tai skatinti, o ne drausti groti iš klausos: instrumentu atkartoti išgirstą melodiją, gebeti ją suharmonizuoti. Nuo tokių elementarių žingsnių ir pradedama trečia, ketvirta klasės. Jei būsimas muzikantas ir nepasirinks džiazo, improvizacijos pamokos jam suteiks pasitikėjimo grojant atmintinai, orientacijos harmonijoje. Kai studijavau Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje fortepijono specialybę, per egzaminus nė kartos nesu sustojęs, nes mane ramino tai, kad pamiršęs tekstą pagrosiu savąjį. Tokie įgūdžiai suteikia emocijinio stabilumo scenario. Vidinis girdėjimas ir grojimas iš klausos atveria ir papildo patį atlikimo „mechanizmą“. Gaila, tačiau ši jungtis – improvizacija – pas mus vis dar apliesta. Tiesa, džiugiau, kad yra Vilniaus Balio Dvariono dešimtmetė muzikos mokykla su stipriu Džiazo skyrumi, keletas mokyklėlių Žemaitijoje, tradicija jaučiasi Klaipėdoje.

Kokia yra kultūrinė ir socialinė profesionalaus džiazo padėties Lietuvoje?

Manau, mūsų džiazo istorija yra nenuosekli. Pirmiausiai buvo štilis, o paskui staiga – kardinalus posūkis: Ganelino, Tarasovo ir Čekasičio trio grojo absolucių avangardinę muziką. Nuo klasikinės džiazo muzikos iki to avangardo aš matau neužpildytą tarpsnį. Nuoseklumo stigymui buvo bandyta komponuoti pedagogine veikla Klaipėdos Menų fakultete, Vilniaus Juozo Talačėlio Kelpšos konservatorijoje, Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Poslinkis, nors ir lėtai, vyksta. Aišku, norėtu siųsti greičiau, tačiau neleidžia tai, kad viskas matuoja pinigais. Palyninus, kokias muzikavimo bazes turi užsienio mokyklos, mes dar esame lopšelio stadijoje.

Jei žmogus iš džiazo valgo duoną, turbūt tai yra profesija. Turint omenyje, kiek mūsų atlikėjų su visokiais projektais sėkminges pasirodo įvairiausiose scenose svetur, ma-

tyt, mūsų džiazo mokykla nėra beveiltiška ir apie profesionalumą kalbėti galima. Tačiau trūksta skaidos, kultūrinio puoselėjimo. Lietuvoje linkstama apsistoti ties vienadieniais komerciniais projektais, o džiazas, kaip žinia, nikkada nebuvu „apsimokanti“ sritis, kaip ir klasika.

Labai pasigendu muzikinių klubų, i kuriuos būtų galima nueiti bet kurią savaitės dieną ir ten skambėtų džiazas. Sveikintina, kai ant scenos pasirodo jaunoji karta. Nesvarbu, ar groja geriau, ar prasčiau, bet erdvės jų tobulėjimui, kūrybiniams mainams būtinai reikia. Galiausiai reikia ugdyti patį klausytoją. Dar būtina paminti ir verslumą. Kick buvo džiazo klubų, kurie, vos tik pradėjė funkcionuoti, turėjo užsidaryti: Radvilų rūmai, „Lango“, „Arkos“ galerijos, „Neringos“ viešbutis. Architektų sąjungos kavinė, „Holiday Inn“ viešbutis, „Jazz Kablys“ – tarsi visi ten ējome, grojome, padėjome su geriausiomis intencijomis, ir vis tiek užsidarė. Džiazu akivaizdžiai reikia mecenavimo. O kaip skandinavai savo menininkus globoja, skatina! Valstybė yra stipri, kai stipri šalies kultūra.

Estate profesionalus pianistas, kompozitorius ir pedagogas. Ar neblėso entuziazmas ir nebuvu minčių keisti profesiją?

Tokių minčių buvo. Bet aš esu atviras ir dėkingas tiems žmonėms, kurie mane palaikė ir skatino judėti toliau. Tarp jų – ir mano buvusi fortepijono mokytoja Birutė Karosiene, ir profesorius Keštutis Grybauskas. Taip pat dėkingas savo mecenatui Sauliui Karosui, kuris labai geranoriškai palaiko mano kūrybinės idėjas. Muzika, džiazas yra kaip kosmosas – neturi ribų. Ir jeigu menininkas pasako: „Viskas, aš jau viską žinau“, tuomet tikrai „viskas“. Aš nebijau savo studentams sakyt, kad aš dar nežinau, ko nežinau. Nuolatos esu paieškose ir stengiuosi atrasti kažką sau, o kartu tai parodyti ir studentams, ir klausytojams.

Visą gyvenimą kuriate muziką, ją atliekate, o ugdydamas jaunuosius atlikėjus kuriate ir Lietuvos džiazo istoriją. Ar Jūsų rengiamas koncertų turas po Lietuvą taip pat susietas su džiazo muzikos sklaida?

Daug yra tekė koncertuoti užsienyje ir taip puoselėti mūsų džiazo

Egidijus Buožis

M. RAŠKOVSKIO NUOTR.

džiajui, gitara ar fortepijonu. Puikūs to pavyzdžiai – pianistų Keitho Jarretto ir Chicko Corea soliniai koncertai. Džiazas turbūt tuo ir nuostabus, kad jis gali būti visoks.

Ar nuo klausytojų pajautos prikluso, kaip suskamba improvizacija?

Taip, nuo klausytojo daug priklauso. Iš publikos labai jaučiasi, kur patekai, kokia tyro energija. Jauti, ar ateini į gerą, ar į skeptiškai nusiteikusią aplinką. Aišku, groti Lietuvoje daug sudėtingiau nei svetur. Kaip sakoma, savam kraste pranašu nebūsi. Čia nuolatos turi įrodinėti iš naujo, kas esi. Bet tai labiau grūdina nei liūdina. Kai išvažiuoju į užsienį, ten viskas vyksta kur kas lengviau, yra daugiau nuoširdumo. Ir, nors paradoksaliai skamba, jaučiuosi užgrūdintas saviškiu ir esu įsiems dėkingas.

Ką tikite patirti per šį turą?

Tikiuosi, kad publiką išklausys mano muzikinius samprotavimus, mano filosofiją, kad pajus visą atlikėjo gyvenimą. Norisi išjautimo, išgyvenimo, atgalinio ryšio. Juk jei poetas gyvenimą apdainuoja žodžiais, tai mes – garsais.

KALBINO IEVA PAKALNIŠKYTĖ

Egidijaus Buožio „Vienos kompozicijos rečitalis“ vyks balandžio 9 d. 19 val. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmų Didžiojoje renesansinėje menėje; gegužės 21 d. 17.30 val. Anykščių koplyčioje; gegužės 28 d. 18 val. Biržų pilypė; liepos 4 d. 19 val. Palangos gintaro muziejuje. Turą organizuoja VŠ „Cantus firmus“.

Anonsai

Pasaulinių chorų muzikos kompozitorų premjeros Vilniuje

Antros Velikų dienos vakara Šv. Kotrynos bažnyčioje Vilniaus miesto savivaldybės choras „Jauna muzika“ pristatys dvię XXI a. choro muzikos superžvaigždžių premjeras Lietuvoje. Skambės naujausiai amerikiečio Erico Whitacre'o ir latvio Ėriko Ešenvaldo kūriniai. Dėl šių dvių kompozitorų varžosi leidėjai, garso įrašų firmos, prestižiniai

Europos ir Amerikos universitetai. Šie kūrėjai yra daugumos chorų vadovų dėmesio centre. Neįtikėtiną kompozitorų populiarumą iškalbingai liudija daugiautkstantinės Erico Whitacre'o ir Ėriko Ešenvaldo kūriniai peržiuros YouTube.

Per pastaruosius dešimt metų Ėrikas Ešenvaldas tapo vienu populiariausiu ne tik Latvijos, bet ir viso pasaulyje chorų muzikos kūrėjų. Jo kūriniai atlieka geriausiai viso pasaulyje chorai ir orkestrai, jam kūrinius užsako tarptautiniai festivaliai, kitos muzikos ir meno šventės. Teolo-

gių ir choro dirigavimą studijavę kompozitorius vienuolika metų daugiau valstybiname chore „Latvija“, kur iš pagrindų pažino esminį savo kūrybos instrumentą – chorą ir jo galimybes. Savo kūryboje Ė. Ešenvaldas talentingai jungia žodinį ir muzikinį tekstą su choro garsu, išgaudamas jam vienam būdingą gelme, galingą emociją ir transcendentinį dangišką švytėjimą.

Amerikietis Ericas Whitacre'as yra vienas populiariausiai ir dažniausiai atliekamų modernių kompozitorų. Tai tas retas atvejis, kai

modernumas ir originalumas dera su populiarumu. E. Whitacre'as yra labai įvairiapusiai asmenybė – dirigentas, inovatyvių projektų autorius, charizmatiškas oratorių. Kaip choro muzikos kūrėjas neįtikėtiną pasaulinių pripažinimą pelnė 2009 m., pristatęs virtualų projektą „Lux Aurumque“, kuriam subūré 185 dainininkų chorą iš skirtinguoju pauliųjų salių.

Koncerte „Lux Aurumque“ balandžio 6 d. 18 val. Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje choras „Jauna muzika“ pasidalins su klausytojais

populiariausiai kompozitorių kūriniais bei pačiais naujausiais, per pastarajį dešimtmetį sukurtais ir Lietuvoje dar neskambėjusiais kūriniais – Ė. Ešenvaldo „Vineta“ (2009) chorui ir perkusijai, kartu su Pavelu Giunteriu ir jo bemaž pusē scenos užimančia baterija, „In Paradisum“ (2012) chorui, altui ir violončeli, kartu su kvarteto „Chordos“ muzikantais. Skambės E. Whitacre'o 2011 m. sukurta didinga „Alleluia“.

RENGĖJŲ INF.

Judesių ir vaizdinių dinamika

„Juodvarniai“ Šokio teatre

Helmutas Šabasevičius

Prieš keletą metų Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baletu skyriuje suformuota šiuolaikinio šokio specializacijos programa tampa konkurentė ilgus metus šioje mokykloje dominavusiam klasikiniam baletui. Šią ugdomo kryptį pasirinkę moksleiviai savo gebėjimus turėjo proges parodyti šiuolaikinio šokio spektaklyje „Juodvarniai“, kurio idėjos autorė ir choreografinė – Baletu skyriaus vadovė Lina Paudžiukaitė-Lanauskienė.

Kovo 28 d. Šokio teatre parodytas spektaklis sukurtas pagal amerikiečių kompozitoriaus Steve'o Reicho muziką, choreografinės asistentai – Justas Kučinskas, Jekaterina Deineko, Ieva Ginklevičytė, kuriant spektaklį aktyviai dalyvavo ir patys atlikėjai.

„Juodvarnių“ sasajų su pirminiu spektaklio dramaturgijos impulsu – pasaka apie juodvarniais lakstančius dyliką brolių – likę vos kelios užuominos. Gerai, kad nesistengta pasakoti istorijos, kurti personažų ir choreografinėmis priemonėmis modeliuoti jų santykį – kaip rodo pastarųjų metų patirtis, tokia šokio teatro kryptis vargu ar turi perspektyvą, nebent tai būtų kokio nors istorinio spektaklio rekonstrukcija, kur tokias priemones pateisina atitinkama choreografijos ir režisūros stilistika.

Šiuolaikinė choreografija Lietuvoje skleidžiasi įvairiomis trajektorijomis, kurias kultivuoja daugiausia „Menų spaustuvės“ scenoje savo darbus pristatantys choreografių. Jie dažniausiai apsiriboją kelių šokėjų grupe ir nerā link Kurti spektaklį, kuriuose pastebimą vietą užimtų didesnio šokėjų skaičiaus kuriami šokio brėžiniai bei dinamiškos, koordinuotos, sinchronizuotos

Scena iš šokio spektaklio „Juodvarniai“

fizinio judesio kompozicijos. „Juodvarniai“ – nesiūžetinis spektaklis, kuriame svarbiausia – fizinio judesio, vaizdo ir garso priemonėmis kuriamas asociatyvus reginys. Jame derinamas kolektyvinis, sinchroniškas pradas ir individualios improvizacijos, gimstančios iš nuojautų ir kiekvieno šokėjų kūrybinių gebėjimų.

Kolektyvinį spektaklio kūrybos procesą iliudija ir pati spektaklio pradžia: ji nėra aiškiai apibrėžta, veiksmas tarytum susiformuoja nejučia, iš scenoje besimankštinančiu, šildančiu kūnų šokėjų judesiu, kurie iš atskirų trajektorijų palaipsniu perauga į darnesnius brėžinius ir kombinacijas.

Patraukliausia spektaklio savybė – judesų ir vaizdinių dinamika, gana išradinai užpildanti ir scenos erdvę, ir laiką – kiek daugiau nei valandos trukmės vaizdinių kaleidoskopą. Paprasčiausia atrasti temos ir kostiumų ryši – dailininkė Simona Finkelsteinaitė aprenge šokėjus tamaisiais drabužiais, derindama kūnų aptemptaničius jų elementus su nuo juosmens laisvai krintančiomis skiautėmis, todėl artistams – ir mer-

ginoms, ir vaikinams –judant ryškėja plastiški paukščių siluetai.

Spektaklio vaizdiniuose – Kęstučio Lanausko scenografijoje ir Aurimo Švedo bei Tado Vosyliaus vaizdo projekcijose – taip pat yra „Juodvarnių“ temos užuomininė. Užscenye – stilizuotas medinių karčių-icčių miškas, už kurio švytinčiu taku kartkartėmis pastebi létai judančią vienos šokėjos figūrą. Fone kartais pasirodo animuoti medžiai ir paukščių siluetai, bet vaizdo projekcijomis nepiktinaudžiavama, todėl daugiausia dėmesio galima skirti būtent judesiu kuriams vaizdams. Mariaus Apansko apšvietimas prideda paralelinę vaizdinį erdvę, dera su įdomiomis projekcijomis ant grindų – pavyzdžiu, nuo karčių smaigalių sklidančiaisiai raibuliais, kurie prisededa prie nuolatinio judėjimo ir kaitos iluzijos. Kartais projekcijos atsiranda ant šokėjų nugaru – sustabdžius judesį, vaizdų dinamika kuriam laikui perkeliama į tariamą realybę, tačiau netrukus vėl pulsoja šokėjų kūnais.

Vis dėlto regimiusius spektaklio komponentus įdėmiai sekti, o juo labiau analizuoti jų derinius truk-

do pernelyg sugestivus garsinis „Juodvarnių“ dėmuo. Paradoksalu, bet Reicho „Muzika aštuoniolikai muzikantų“ (1978) spektakliui ir padeda, ir trukdo: aiškus ritmas patogus kurti judesį ir šokti, tačiau emociiniu poziūriu monotoniška garsų tekėmė vis nuneša kažkur šalin, ir keiskart save pagauuni atitrūkus nuo choreografinio spektaklio sluoksnio, nuskridus, užsigalvojus, todėl ir pajusti šokėjų kuriamas šokio formas bei jų tarpusavio ryši darosi sunku. Jusles atpalaiduojanti minimalistinė muzika panardina į keistą meditatyvų transą, o jei mėgini jam priešintis ir ieškoti kontakto su choreografinėmis priemonėmis transluojama mintimi, pajunti garso monotonią, kuri po ilgesnio laiko ima slopinti, nyksta ryšys su spektaklio choreografija ir šokėjų transluojama energija.

Artistai – Baletu skyriaus šiuolaikinio šokio specialybės moksleiviai – atrodo neblogai fiziškai pasirengę, jų judesius pripildo turinys, atsirandantis nugalint iprastus išsūkius: žemės trauką šokant į viršų, sinchroniškumo reikalaujančius šokio derinius, duettes kombinacijas. „Juodvarniai“ – įdomus kolektyvinis darbas, pirmiausia vertingas kaip laboratorinis procesas, ugdomantis bendro kūrybinio darbo įgūdžius ir skatinantis choreografinę mastyse seną. Jauniems šokėjams sudarytos sąlygos pajusti savo kūną, išlaisvinti jame slypinčias galimybes, kurios atskleis būsimuosiuose Baletu skyriaus šiuolaikinio šokio specializacijos pirmosios absolventų laidos – Monikos Voišnytės, Dianos Šenauškaitės, Vytenio Ražansko – ir kitų moksleivių darbuose.

Svetur

Centre – žmogus

Kovo viduryje Kauno šokio teatras „Aura“ viešėjo Italijoje kaip kvientinis „EgriBiancoDanza“ šokio kompanijos sezono „Ipuntidanza 2014/2015“ svečias. Beje, „EgriBianco-Danza“ trupei vadovauja viena ryškiausių Italijos choreografių Susanna Egri.

Turine (Monkaljeryje) Kauno šokio teatras „Aura“ pristatė naujausią šokio spektaklį „Padaryk iš manęs jungiklį“ (choreogr. Birutė Letukaitė), šiai metais apdovanotą „Fortuna“, jaunuųjų teatro kritikų vertintą kaip geriausias metų šokio spektaklis, o šokėjai Gotautei Kalmatavičiutei padovanojusi „Auksinį scenos kryžių“.

Spektaklyje naudojamas technologinis išradimas „Motus“ – belaidis prietaisas, verčiantis šokėjo judesius į muziką. Erdvę aplink šokėją tampa bekontakčiu paviršiumi, drobe, leidžiančia šokėjui judesiais tapaty garsus.

Pateikiame netrukus po „Auros“ pasirodymo italų spaudoje pasirodžiusi Giovanni Bertuccio recenziją.

„Padaryk iš manęs jungiklį“ – jau ne pirmas su technologijomis susiję šokio spektaklis per paskutinius keletą sezonų. Vienas jų – ūkiečių kompanijos „Linga“ projektas, pristatytas „Lavanderia a Vapore“ centre pavadinimu „Remapping the Body“. Palyginti su ūkiečių spektakliu,

lietuviškas pademonstruoja stiprią vidinę motyvaciją ir gilumą. „Padaryk iš manęs jungiklį“ siekia atskleisti šiandieninio žmogaus būklę.

Cituojami tekstų fragmentai iš Leonido Donskio knygos „Paralelinė tikrovė“ ir George'o Orwello „Gyvulių ūkio“, Danieliaus Kamanino kūrinio „Mąstymas, greitas ir lėtas“ tarsi patvirtina, kad šokio judesiu akstinu yra valdžia. Valdžia – porcikis ar pirmestas konstruktas?

Šokėjai, tarsi kunigų ir snaiperių

hibridai, ne itin sąmoningi robotai, yra išorinių jėgų judinamos mariinetės. Juodi kaip mūsų nuopuolio šešėliai jie šoka akinamuose šviesos ruožuose. Šviesa yra, tereikia išlisti iš savo urvo.

Žavi šviesos ir šokio vientisumas, kuriama dramatiška suvaržyto kūno tekštūra. Asmuo nėra laisvas: įklimpęs kasdienėse kareiviškų gestų apeigose, įkalintas sunkiuose varžančiuose šarvuose, kurie neleidžia reikštis, uždarytas globalios valdžios atvirame kalėjime.

Suvienodėjimas įtraukia vis daugiau žmonių ir mūsų erdvės erdvės darosi ankštos. Viskas kvestionuojama: vienybė su savimi, su kita, su Dievu, su seksualumu, vyro ir moters santykiai, naujų tiesų paieškos, vedančios naujų dievų pripažinimo link. Pinigai? Religijos? Mada? Izmai? O kas, jei ir senovės, ir naujųjų laikų dievas būtų žmogus?

Šokėjai, puikiai valdydami vizualiai įtaigia erdvę, lošia paskutinę partiją tarp Gamtos ir Kultūros. Šviečiančioje ringo aikštélėje, kuri tai išsiplečia, tai susitraukia kaip konstruktivizmo kompozicija, susi-

duria šviesa ir šešėliai, senovinės ir modernios vertybės, nuolatos ieškant nuoširdaus fizinio kontakto. Šis kontaktas gali prasidėti ir nuo kovos, tačiau per susitikimą surandamas tikslas. Reikia pradėti nuo savęs, „perlipti per save“ ir apmastyti mūsų bemaž beribų sugebėjimą nepastebėti, kad ignoruojame patys save.

Tą patį vakarą buvo pristatyta ir „Egri/Bianco“ kompanijos triptiko „Nowhere?“ dalis. Nors spektaklio pradžioje keliami panašūs klausimai ir mintys, scenoje pristatomas višiskai kitoks reginys. Lietuvių trupės kalba, kostiumai ir muzika yra agresyveni, o „Bianco“ raiška – švelnesnė ir subtilesnė, pilna žmogiškos melancholijos. Čia individui, prieš srovę eimanciam mastytoujui, neįšengiamai tenka susidurti su savo, kaip socialinio gyvūno, prigimtimi. Šis žaidimas jam ne visuomet smagus. Jis virsta savotišku Muncho šauksmu, pertekiančiu „Auros“ demaskuojamą žmogiškumo nuosmukį.

Publikuota <http://lnx.whipart.it>

VERTĖ STEFANO LANZA

Scena iš spektaklio „Padaryk iš manęs jungiklį“

L. VANSEVIČIENĖS NUOTR.

Architektūros paveldo tyrinėtoja

Algė Regina Jankevičienė (1930–2015)

Kovo 11 d. Anapilin išėjo žymi architektūros istorikė, architektūros mokslų daktarė, habilituota humatarinių mokslų daktarė Algė Jankevičienė. Velionės mokslinės kūrybos palikimą sudaro daugiau kaip 280 mokslų studijų apie Lietuvos gotiką, neogotiką, etninę architektūrą. Už nuopelnus mokslui 1980 m. Algei Jankevičienei buvo suteiktas nusipelninės architektės vardas, 2001–2002 m. pa-skirta Valstybės mokslų stipendija, o 2003 m. vasario 16 d. įteiktas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Riterio kryžius.

Algės Jankevičienės gyvenimas apėmė tris skirtingus ir sudėtingus Lietuvos istorijos laikotarpius. Ji gime 1930 m. neprisklausomos Lietuvos Respublikos sostinėje Kaune, gražioje inteligentiskoje šeimoje. Tėvas Stasys Grinevičius buvo Lietuvos kariuomenės karininkas, mama Regina Fridman-Grinevičienė – odontologė, mokslus baigusi Sankt Peterburge, kur iki revoliucijos gyveno jos tėvai. Algės vaikystė prabėgo Kaune, Aleksoje, ramioje, kultūringoje aplinkoje. Karo metai atneše suirutę, neprieklius. Grinevičiai persikelė į būstą senamiestyje – kuklų, tačiau apsuptą paslaptinges sakralinės senujų amžių architektūros. Veikiausiai šis pokytis ir nulėmė tolesnį gyvenimo kelią, o pokaris ir sovietinė okupacija žymėjo jo pradžią. Algė Grinevičiūtė mokėsi „Aušros“ mergaičių valstybinėje gimnazijoje (dabar Kauno Maironio universitetinė gimnazija). Jau nuo šeštų klasės žinojo, kad studijuos architektūrą. 1949 m. išstojo į Kauno universiteto Architektū-

ros fakultetą. Studentiškas mokslinis darbas, paruoštas kartu su bendrakursiu, vėliau tapusių žymiu restauratoriumi Antanu Pilypaciū, buvo skirtas Kauno senamiesčio architektūrai. 1955 m. su pagyrimu ji baigė institutą, o nuo 1956 m. pradėjo dirbtį kaip sukurtame Architektūros ir statybos institute.

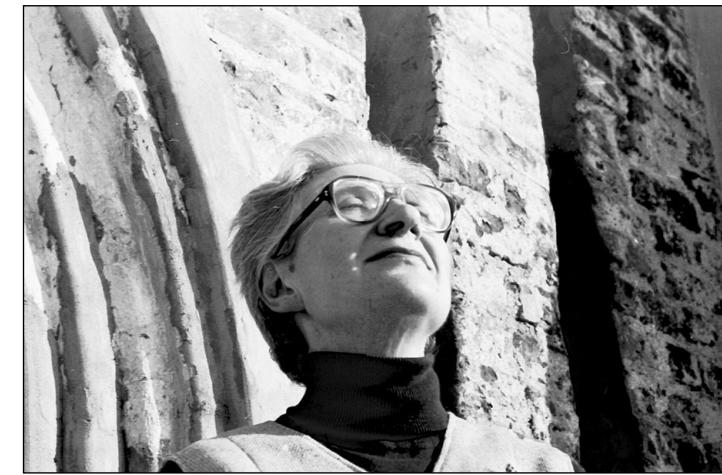
Algė Grinevičiūtė-Jankevičienė pirmoji ēmėsi išsamaus Lietuvos sakralinių gotikinių pastatų tyrimo.

Temos pasirinkimas kėlė pavoju profesinei karjerai, nes sakralinė architektūra oficialiai traktuota kaip antisovietinė. Tačiau 1963 m. šia tema Algė Jankevičienei pavyko apginti daktaro disertaciją. Disertacijos darbo moksliniu vadovu buvo žinomas gotikos tyrinėtojas, Tartu universiteto profesorius Voldemaras Vaga, konsultantais – leningradietis prof. Vladimiras Piliavskis ir lietuvis dailėtyrininkas, architektūros istorikas dr. Klemensas Čerbulėnas. Algė Jankevičienė juos laikė savo mokytojais. Šiuo darbu pradėti ir kolektyvinės monografijos „Lietuvos architektūros istorija“ I tomo (1987 m.) gotikos architektūrai skirtos dalies tyrimai. Septintajame dešimtmetyje mokslininkė dalyvavo ruošiant dvitominį veikalą „Lietuvos liaudies architektūra“ – tyrinėjantinių bruozų sakralinius ir dvarų so-dybų pastatus. Jos surinkta medžia-ga jau tapo ikonografija, o pati knyga, kurioje, be Algės Jankevičienės, dalyvavo iškilūs Lietuvos mokslininkai – Juozas Baršauskas, Klemensas Čerbulėnas, Jonas Minkevičius, Kazimieras Šešelgis – iki paskutinių metų buvo vienintelė monografija, nušvie-čianti visas etninės architektūros sri-

tis. 1970 m. darbas ivertintas Valstybine premija. 1988–1990 m. mokslininkė tyrinėjo istorizmo epochos neogotikines ir neoromanines bažnyčias. Lietuvai atkūrus neprisklausomybę sugrįžo prie gotikos ir etnių sakralinių pastatų tyrimų. Medinės sakralinės architektūros tyrimai apėmė 265 bažnyčias, 220 varpinges ir apie 100 koplyčias. Juos vainikavo Vytauto Didžiojo universitete 2000 m. apginta habilituoto daktaro diserta-cija.

Atkurtoje Lietuvos Respublikoje svarbių monografijų pavidalu buvo įkūnyti viso mokslininkės gyvenimo darbai. 1994 m. išleistas dar

sovietmečiu pradėtas „Lietuvos architektūros istorijos“ II tomas, kurio mokslinė redaktoriė ir dalies tekstu autorė buvo pati Algė Jankevičienė. 2000 m. tos pačios monografijos III tome sudėti tyrimai apie Lietuvos neogotikines ir neoromanines bažnyčias. Medinę sakralinę architektūrą visuomenėi pristatė knygos „Žemaičių medinių bažnyčių architektūra“ (1996), „Vilniaus didžioji sinagoga“ (1996), „Lietuvos medinė sakralinė architektūra“ (1998), „Lietuvos medinės bažnyčios, koplyčios ir varpinės“ (2007). Naujai pažvelgti į LDK gotikinę architektūrą ir dailę Europos kontekste siekta knygoje „Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės gotika: sakralinė architektūra ir dailė“ (2002). Algė Jankevičienė buvo jos sudarytoja ir didžiosios dalies tekstu autorė. 2004 m. mokslininkė kartu su menotyrininkė Marija Kuodiene parengė monografiją „Lietuvos mūrinės koplytėlės“. Paskutiniai velionės darbai buvo publikuoti 2014 metais. Tai etninei

Algė Regina Jankevičienė

J. JANKEVIČIAUS NUOTR.

architektūrai skirto „Lietuvos architektūros istorijos“ IV tomo dalys apie bažnyčias, koplyčias, varpinges ir mūrines koplytėles.

Algė Jankevičienė pagrįstai vadina viena iš Lietuvos architektūrologijos mokyklos Kaune įkūrėjų. Jos bendražygiai 6–7-ajame praeju-sio amžiaus dešimtmetyje buvo tyrinėtojai, profesinę veiklą pradē-ję pirmosios Lietuvos Respublikos laikotarpiu: Klemensas Čerbulėnas, Paulius Galaunė, Vladimiras Zubovas. Jos mokiniais tapo šiandienos mokslininkai Vytautas Levandauskas, Marija Rupeikienė, Dalė Puodžiukienė, Jolita Kančienė, Vaidas Petrus. Viena ryškiausiai jos moki-nių, deja, palikusi šį pasaulį anksčiau už mokytoją, buvo menotyrininkė, istorizmo laikotarpiu tyrinėtoja daktarė Nijolė Lukšionytė. Algė Jankevičienės veikla susiejo abi mokslininkų kartas Architektūros ir statybos ins-tituto Architektūros istorijos sektoriaus darbuose. Nuo 1975 m. ji buvo šio sektoriaus vedėja, reiklų, princi-

pinga ir teisinga vadovė. Dirbo nuo-sekliai ir kruopščiai. To paties rei-kalavo iš mokinii. Siekė tikslumo, mokė netušciažodžiauti, gerbti lie-tuviai kalbą ir vengti svetimybų. Jai vadovaujant ir dalyvaujant buvo pa-ruošti chrestomatiniai veikalai: „Lietuvos architektūros istorijos“ trys pirmieji tomai (1987, 1994, 2000), pradėtas ketvirtasis (išspausdintas 2014 m.), išleistos knygos „Vilniaus architektūra“ (1985), „Kauno architektūra“ (1991). Sektoriaus mokslininkai tyrinėjo architektūrinių paveldų ir ruošė straipsnius Lietuvos paminklų sąvadui, enciklopedijai. Vėliau pasklidę po aukštąsias mo-kyklas sukauptas žinias ir patirtį da-lijio jaunesniems. Iki paskutinės die-nos Algė Jankevičienė išlaikė šviesią atmintį, aštū protą, domėjos viskuo, kas vyksta visuomenėje ir moks-le, vienijo savo mokinius. Neteko-me puikios specialistės, kuklaus, teisingo, atsidavusio savo darbui, aukštos kultūros žmogaus.

DALĖ PUODŽIUKIENĖ

Mums rašo

Daikto oro kelias

Vilniaus dailės akademijos juve-lyrikos galerijoje „Argentum“ iki balandžio 4 d. veikia Akvilės Vološkevičiutės mažosios plastikos paroda „Tikslios ir apytikslės reikšmės“.

Akvilės Vološkevičiutės parodos „Tikslios ir apytikslės reikšmės“ fragmentas. 2015 m.

Substancialumo kreivės, mirkstančios eterię. Štai ką pastebiu – abstrakti plastika neišsiekvojo iki entropinio nulio, kaip rezignuodamas 8-ajame dešimtmetyje vaitojo Donaldas Kuspitas, apgailėdamas paskučiausias abstrakciosios dailės *bing bang* pabaigas. Regis, vyksta kai kas kita – distiliacija, arba net ir visos septynios alcheminės stadijos vienu ypač chronologiskai suvertus ir tiesiog pradedant viso *art informel* įkritimą į pūdymo (*nigredo*) stadiją, kur juodojo irimo beformiškumas, turintis kildinti beribę laisvę, jau yra iš-narinės visus formaliojo ir prasmio atpažiustumomo sąnarius. Tada šie videntisi tirščiai palengva pradera kildinti / sintetinti, t.y. pūsti ir pukščeti, formas, kurių nėra, bet kurios, anot José Ortegos y Gasseto, „turi bent truputį substancialumo“.

Pasimaginkim brisdami toliau per abstraktų mąstymą apie abst-raktų hilemorfizmą – atiduodami pagarbą seniausiemis (kažin?) graikams, apie formos sulindimą į mate-riją (arba išlindimą iš jos, kur keliai nuves...). Neatpažištama, nepažini forma, daiktas, kuris visomis keturiomis prieštarauja dvigalvei graikų noosferai (Platonas vs Aristotelis). Tam dviburniam filosofų orakului, teigusiam, esą daiktas, kurio keliai (ir dėsniai) nežinomi, negali tarp kitų pasaulio daikų būti. Bet dabarties aidas atliepia, kad bet kuris be-veik / nebe daiktas *jau* yra daiktas, ypač jei plikas be dekoro, o jo es-tetinė oda – mados mainymas ar apskritai mirtini simboliniai mainai Jeano Baudrillard'o vizijoje. Tokio pusdaikčio daiktiškumo būsena, grėsmė, atsarga pertekla į visas plas-tikos gylas, toks neodaiktas arba, verčiau, nevadai daiktas pasileidžia it koks vilkolakis į meno erdves ir jo

pasirodymo superménulis nėra įprastinis kitų daikų ir menų rody-mosi laikas. Štai su tokia para(zitiš-kai)mentaline gaudykle verta ateiti į Akvilės Vološkevičiutės parodą „Tikslios ir apytikslės reikšmės“ ga-lerijoje „Argentum“.

Kabantys lygdaikčiai, arba buvu-siu ir dar nepatekėjusių daikų ly-giadienai, plūduriuojantys plastikos naujadara nuogos materijos užantyne (it pasakoje, kur siuloma ateiti nei nuogai, nei apsirengusiai, nei turinčiai, nei neturinčiai), – ka-bo gi tie visų įmanomų kultūrinių žu-vų ir spiečių bučiai. Tačiau ne apie laisvų asociacijų Pandoros skrynių zuja vilionės po kabaluojančiais bronziniais bližgiais dažytais jaukais, bet priverstinė pagunda nieko ne-žiavaizduoti, yltingai tuščia nuoja-uta, lyg ant peties tupetų užuominos pelėda, keistos postdekonstrukcines nuojaudos tingus mirkšejimas, jog ketvirčiavus daikitus ir dalykus kaž-kas lieka ir atauga. Ne pašalinės ataugos, bet atželimali plynouose kir-timuse, gaisravietėse, haidegeriš-kose būties proskynose (*Lichtung*) atsirandantys neužčiuopiami pre-tendentai į nesančius ar dar ilgai ne-būsiančius daikus, jų provaizdžiai – archetipų napalmas, niekuo nepa-iškinamas, neinterpretuojamas,

bet labai įkyrus keistumas. Tarsi ne-paliaujamai spirale atgimstantis for-malizmas estetikos šabakstyne ne-bepasitikėtu paviršiais. Struktūros, lygiai kaip ir idėjos, estetika galėtų drąsiai eiti būgnininku priekyje vi-su super menų (turint omenyje reiš-kinio superlatyvą, o ne holividinį herojų) armiją.

Ikyrūs daikai, įkyrių daikų isto-rija ŠM (santrumpa, dviprasmiškai galinti reikšti šiuolaikinį meną ir biurokratinio dokumento leksiką: „šių metų...“) kontekste auga tie-siog beregint. Tai, ko néra, kuria-ma Zolia ar Kafkos paramisterijų stiliumi, natūralizmas ar efemerija, jokio skirtumo, nesantysis yra per-sekiojantis, primygtinis, *folie à deux*, kultūrinis tikas, ap(s)išėdmas ne-sančiuoju – nuo instalacijos (regis, Akvilės darbas yra toks pagal ši vi-suotinį „ISO standartą“) iki auto-nomiškų meno (tik?) objektų. Tačiau formalizmas estetikos šabakstyne ne-bepasitikėtu paviršiais (regis, Akvilės darbas yra toks pagal ši vi-suotinį „ISO standartą“) iki auto-nomiškų meno (tik?) objektų. Tačiau formalizmas estetikos šabakstyne ne-bepasitikėtu paviršiais (regis, Akvilės darbas yra toks pagal ši vi-suotinį „ISO standartą“) iki auto-nomiškų meno (tik?) objektų.

Tačiau formalizmo ontologija, kad ir skelbtų kliedesi ir net juo būtų, visgi nepaneigiamai parodo beformiškumo slėgio suspaustas būsimybes, kondensatus, nedaičiuokamą kaip vislių naujybų šaknis, išjudinancias kitų, dar nežinomų daikų dygimą.

Man seniai įdomi ši rasti – ne

konkretybių ar jų replikų srautuose,

bet tarsi per juos pervertas iešmas,

borgesiskos molekulės, spurdančios kituose fizikiniuose dėsniuose, veiks-mas anapus vaizduotės šiapusinių prieraišų. Eini, štai eini nuo vienų meninių darinių sangrūdos prie kitų ir imi regėti „nesančio daikto“ kultą. O ką, šis naujakūnės Baalas smagiai šok-dina akis ir smegenis, išveisia kūne per kinestezines šokio metaforas vaizduojanties kuriančią ranką, nes kūnai būdriaudjančio daikto net juos deklaravus.

Visi futurizmai ir net utopijos bu-vo beveik bedaiktės, kol rėmėsi vaizduote, t.y. santykiu ir sąryšiu, lo-gikos apvertimui ir jos infliacija, o daikto / gralio paieškos tapo įma-nomos tik išsinėrus devynioms for-malizmo odoms ir nusileidus ke-liems naratyvų šviesmečiams. Kalbu apie numanomą megaposlinkį, kur-ris patenkintų formų alkį ir nuobodį, ziojintį viso ko leistino dabarti-niame mene, tarsi šis būtų kolosu prikeltas Elagabalas – tas Romos imperatorius, jau užpraeitame šimtmečiye paverstas dekadanso pusdie-viu. Viskas leistina, bet ne viskas įmanoma, beprasmės formos staiga atsiverčia į būsimų daikų telos. Formalistinės entropijos pabaiga.

SALOMÉJA JASTRUMSKYTĖ

Requiem vargonams

Gedimino Pranckūno fotografijos paroda „Fonografija“ Marijos ir Jurgio Šlapelių name-muziejuje

Agnė Narušytė

Simoliška, kad apie Gedimino Pranckūno parodą „Fonografija“ rašau jau po laiko – ir sidabro želatinos atspaudai jau atgyvena, ir juose užfiksuoti vargonai jau nebeskamba, ir pati vargonų muzika yra tarsi kito laiko reiškinys. I melanholiją pastumčia ir anotacija (nepasirašyta): „1949 m. sovietų valdžia uždarė Šv. Prancišaus Asyžiečio (Bernardinų) bažnyčią Vilniuje. Vilniečio vargonų meistro Juozapo Radavičiaus darbo instrumentas buvo suniokotas: alavo-švino vamzdžiai dingo, liko tik cinko skardos prospektiniai vamzdžiai, dalis medinių bei keletas kitų registrų pučiamojių instrumento pagrindinių dalių. Griežykla ir trakturna sugadinta, išliko tik orų skirstymo dėžės ir dumplės. Kažkada buvusi garsų jūra tapo tylos bokštui... Vis tik muzika išliko ištobiose medinių vamzdžių cilėse, minkštame vitražo šviesą sugeriančiame dulkių patale, nulaužtos medinio angelo rankos moste ar aptrupėjusiuose klavišuose.“

Taigi stoviu priešais tylos bokštą, ir paroda iškelia punctum: buvau pamiršusi, kokie svarbūs dar neseniai mano gyvenime buvo vargonai. Istorija prasidėda XIX a. pabaigoje: mano prosenelis vargonininkas Viktoras Narušis, 25-erius metus atitarnavęs caro kariuomenėje, vargonuodamas tai vienoje, tai kitoje bažnyčioje keliauja geležinkelio į vakarus, kol apsistoją Kartenoje (Kretingos raj.). Tėn ji, valstiečių vaiką, įsimylį gal dvigubai jaunesnė

Gediminas Pranckūnas, iš ciklo „Fonografija“. 2013–2014 m.

bajoraitė Valerija. Ji pabėga iš namų ir jiedu susitukia. Vasarą kai me žiūrėjau į jų rūmatus veidus nuotraukose ir išvaizdavau, kaip Valeriją suviliojo muzika, kuria Viktoras drebino ne tik medinės bažnytėlės sienas, bet ir visų aplinkinių sielas. Meno geną jis perdavė sūnui Pranciškui. Jis taip pat vargonavo, buvo Lietuvos kariuomenės pučiamųjų orkestro kapelmesteris, chorvedys ir kompozitorius, parašė maršą „Tūkstantis žingsnelių“ ir valsą „Ruduo lietuviškam kaimie“. Jis mokė savo sūnus Jurgį ir Praną muzikos, kad meno bacila keliautu toliau – iki pat mano sesers Gabijos, kuri taip pat buvo vargonininkė. Taip – jau tiktais buvo. Nes profesionaliai vargonuoti apie 2000-uosius metus nebeliko kur ir kada – koncertuoti reikėjo beveik nemokamai. Kai sesuo studijavo Muzikos ir teatro akademijoje, eidavau į visus jos ir kitų vargonininkų – Leopoldo Di-grio, Jūratės Landsbergytės, Virginij-

jos Survilaitės – koncertus ir visai ne iš mandagumo. Tik vargonai gali taip tirštai užpildyti erdvę, ypač kai jie pasakoja Johanno Sebastiano Bacho, Olivier Messiaeno, György Ligeti, Maxo Regerio mintis autentiskoje aplinkoje – bažnyčioje. Tada jų vamzdžiai varinėjamas oras susiūbauja su sakyklų drožiniais ir paauksuotais vynuo-gienojais, čiužinėja voliutomis, kyla angelų sparnais, kol pasiekia kupolą. Iš ten – matau – garsai dūmija tiesiai į dangų, tumulais, bet ne baltais, o spalvotais. Esu ne kartą jautusi, kaip ne tik kasdiennai rūpesčiai, bet ir mano kūnas, ir mano vargas aš išskrija kartu su jais, nes jau supleškėjo nuo kiekvieno laštéléje rezonuojančio garso.

Vargonų kultūra Vilniuje atsigauja, bet senicijai instrumentai po truputį nyksta. Anot Girėno Povilionio, Lietuvos vargonų istorija prasidėjo 1408-ųjų balandžio 11-ają, kai Marienburgo kryžiuočių pilics iždininkas knygoje užraše, kad Didysis ordino

magistras Ulrichas von Jungingenas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto žmonai kunigaikštiei Onai išsiuntė dovanas – klavikordą ir portatyvą, kainavusius šešias markes (vok. – „item 6 m. vor eyn Clavicordium und Portativum, das unsers Homeysters Herzoge Wytowten Fraewe sante“) (*Lietuvos istoriniai vargonai*, <http://www.vargonai.com/>). Paskui jų buvo pristatyta daug, bet daug ir sudegė, buvo sugriauti kartu su bažnyčiomis ir nebeatstatyti. Nes jau seniai dumplinius vargonus émė keisti elektroniniai – sintezatoriai, nurodavo mano sesuo perspēdama, kad jie „netikri“. Tikrieji vargonai gaudžia galtingiau, bet ir padūsauja, net uždūsta – melodija kartais skamba kaip į penktą aukštą lipančios senutės skundas. Tas negalios alsavimas užraumojuisio Dievo plaučiuose ir yra tikroji paguoda kiekvienam. Betgi užteks apie vargonus! Grįžkime prie fotografijų. Jų yra 28, visų formatas – 30 x 40 cm.

Jose vargonų taip pat nėra. Tik apdulkęjė pedalai, skardinių prospektinių vamzdžių liekanos, oro skirstymo dėžės, dumplės, kažkokios medinės lūzenos. Tai galima būtų nufotograuoti dokumentiškai – kaip kultūros naikinimo liudijima, pabrėžiant lūžius, griuvėsius, degradaciją. Tačiau Pranckūnas – ne tokis fotografas. Jis mėgsta prieiti labai arti, šiuo atveju – tarsi priglausmas ausių prie medinio-skardinio vargonų kūno: gal pasigirs kvėpavimas? Artuma ištirpdo kontūrus, faktūras, medžiagas, tarsi plaukio-tume po tikinčiųjų ašarose nusken-

duši vargonų kultūros „Titaniką“, ieškodami jo viduriuose brangenybių, kurias paliko skenduoliai. Toje prietemoje tik vieną medinį krašteli pabrėžia iš kažkur sklindanti blausi šviesa. Fotografas, atsargiai apeidamas dulkių skulptūras, po truputį iveda žiūrovą į vargonų statinį. Tada išgirsti ne tiktais kvėpavimą. Šviesa šiurena jo medines dalis lyg šluotele, kartais tik lengvu mostu nubraudama kontūrus, kartais užtušuoma vaizdą tamsiau, kad būtu visiškai tyli, kai kur teptelėdama ryškesnį stačiakampį, trikampį ar juostą. Tarsi instrumento viduje būtų įsitaisęs Vladimiras Tarasovas, kuris panašiai sugrojo „Paskutinį peizažą“ („Last Landscape“) – šepeteliu teškeno mokyklinę lentą, kur Josefas Nadijas šokdamas jau buvo kreida išraizges brūzgynus. Muzika yra visur, net ir kultūros griuvėsiuose.

Pasiklausius šviesa virtusio Tarasovo, *requiem* nebeskamba kaip atlisiscikinimas – fotografijos kviečia griežti daiktų vargonais, objektuvaus, ryškalaus, popieriumi. Juk čia skamba tikras sidabras, savo spindesių paaukojės fotografijai, kuri irgi graži savo atsidūsėjimai ir dusuliais, grūdelių gurgždėjimu ir teškenimusi vonelėse. Fotografijos taip pat likę nedaug. Tik keli, jų girdintys, tą skirtumą susiranda. Pranckūnas – vienas iš jų. Ima šiemis laikams per sunkius daiktus, per daug nuodin-gas, per daug terliojančias medžiagas ir ilgai gamina vaizdą. Nes tik šitaip, viską sulėtinus, dar galima įrašyti teberusenančios vargonų sie-los fonogramą.

Anapus atspindžio

Julijos Pociūtės veidrodinė kūryba galerijoje „Meno parkas“

Evelina Januškaitė

Kovo 17 d. galerijoje „Meno parkas“, Kaune, atidaryta jauniosios kartos menininkės Julijos Pociūtės paroda „3 atspindžio pusės“. Joje eksponuojama kompleksinė instalacija, sukurta jungiant skirtinges medžiagas ir raiškos priemones – stiklą, veidrodį, fotografiją, video-, medį ir kt. Toks materijų derinimas nurodo į parodos idėją – pagrindinių filosofinių reiškinių ambivalentumą. Pasitelkdama reflektuojančius paviršius, autorė gryna laiko ir tikrovės iliuziją, kvestionuoja realybės ir fikcijos, gyvybės ir mirties, objekto ir jo atspindžio temas. Šiuolaikiniame mene kombinuojant ne tik materialias medžiagas, bet ir mentalinio pobūdžio elementus, Pociūtės naudojamas veidrodis tampa priemonę išprasminti simbolinių atspindžio motyvą, kuris moderuoja tiek menininko, tiek žiūrovo savęs ir aplinkos suvokimą.

Kūrybiniai akte interpretuodama asmeninę patirtį, atskirus objek-tus menininkė sujungia į gyvenimo

ir mirties naratyvą. Atspindžiu autorė priskiria laikiskumo matmenį, kuris slypi plonytėje gijoje, jungiančioje veidrodžio paviršių ir tai, kas yra užjo. Taip sukuriama kitokiu dimensių erdvė, kai sustabdyma akmirkia konvertuoja į praeities fragmentą, užrakintą atspindinčią paviršiuje. Simboliskai tai iliustruoja veidrodžio koeficientą – mažytė energijos dalį, kuriai krintant šviesos spinduliams veidrodis absorbuoja. Veidrodje įvyksta trumpa fiksacija, kurią pavadinia *nefiksuojančia laikmena*. Šio fenomeno metu vaizdinius suspenduojamas atspindys, kuris negali būti pakartotas. Tokiu principu veikia meno vertinimas – kiekvienas žiūrovas kiekvieną kartą tą patį kūrinį suvokia skirtin-gai, tad parodos atidarymo metu „Meno parko“ direktoriui Arvydas Žalpyragino žiūrovus dar bent kartą užsuktį į parodą.

Kodėl veidrodis? Viduramžiais nebuvu išskirtas subjekto ir objekto poliariskumas, tad veidrodis tapdavo tarsi tarpininku tarp regimejo ir nematomo nepažinto pasaulio

(anapus veidrodžio). Tai gan aiškios aliužios į realybę ir anapusinį pa-saulį. Kadangi negalime pažvelgti anapus atspindžio, ta numanoma plotmė virsta mistikuota erdvė, kurią Pociūtė savo kūriniais megina priartinti prie žiūrovo. Vienoje instalacijos dalių pateikiama tunelio metafora: nupjauto kūgio formos objekte integravotas asmeninės autorės praeities fragmentas, kuris žymi žvilgsnio kelionę nuo „čia ir dabar“ į „ten ir tada“. Konkretnas žmogaus nuotrauka brėžia introspektyvų kūrybinį menininkės poziūrių. Tuo pat metu šiame objekte atsiispindi aplinkos vaizdas, kuris sugrąžina į dabarties perspektyvos tašką. Šalia esančius veidrodinius kūgis, pritvirtintas prie seno fotoaparato, primena sūkuri, reflektuojamus vaizdus įtraukiant į regėjimą bedugnę. Nuotrauka pati savaimė yra atspindys, ištransliuotas erdvėje, o parodos kūriniuose atspindžiai veikia ir semantine, ir tiesiogine prasmėmis.

Ekspozicijoje taip pat rodomas filmas, kur matome dėl išcentrinės jėgos pilname vandens stiklainyje

Julijos Pociūtės parodos „3 atspindžio pusės“ vaizdas. 2015 m.
K. MARČIUKAITĖS NUOTRAUKA

besisukančių negvą peliuką. Rotacijos ir cikliškumo principas vėl nurodo į laiką. Videofilmu žiūréjimas sudabarina pračiusius įvykius, o tikrovę redukuojama iki subjektyvaus suvokimo: negalima konstatuoti, kada paskendo (o gal nepaskendo?)

peliukas – pračiusiais metais, vakar, o gal jis kaip tik buvo gyvas anapus projekcijos ekrano... Filmuojant stiklinį paviršių, Jame atspindinė ap-link erdvėje vykstanti situacija, tad

NUKELTA | 7 PSL.

Laiko užtvankos

Remigijus Treigys. Fotografijos: albumas, Lietuvos fotomenininkų sąjunga, 2014, p. 255.

Monika Krikštopaitė

Fotomenininkas Remigijus Treigys turi du beveik trūkumus. Pirma – jis jau, ko gero, visiems patinka. Ir ne be reikalo. Drastiškai platėjantį publika pavojingą: tai gali reikšti, kad esi mirčs arba pataikauji. Antra – unikalumo accentavimas provokuoja kaltinti autorų užsilikimų modernizmo paradigmę. O tai leistų riesti nosi šiuolaikinio meno vai duoklio besivainantiems nedraugams. Tačiau Treigio raiškos stabilumas truputį skiriasi nuo Aloyzo Stasiulevičiaus nuolatinio ikyraus panašumo į save. Ir modernizmui siaurają prasme šio autorius elgesys truputėlį per sudėtingas. O naujo žodžio laukėjų norisi paklausti, ar inovacija nėra modernizmo imperatyvas.

Trūkumų tyčia ieškojau. Treigio kūryba labai gerai veikia ir mane, o, anot Kęstučio Šapokos, kritikuoti man sekasi kur kas geriau nei interpretuoti („Atidarymai. Monikos Krikštopaitės dailės kritikos rinktinė“, *Kultūros barai*, 2014, Nr. 12). Juolab kad geriausi tekstai apie Treigijau parašyti Laimos Kreivytės (7meno dienos, Nr. 30 (952), 2011 09 02) ir Agnės Narušytės. Abu sudėti į naujajį albumą, kurio atsiradimas tapo akstinu pakalbėti apie Treigį ir vėl.

Pirmas išpūdis – knyga yra solidi ir adekvati – atrodo kaip Treigys. Ne asmuo, o kūrybos esencija: asketiška raidžių grafika, dulkų nuvaikštintės fotopaviršius ir rūdžių spalvos audinys. Rūdys groja ta pačia nata kaip ir Treigio ūkanoti miesto peizažai, tušti kambariai. Viduriai irgi klasikiniai. Pradžioje autoportretas. Tiksliau – du, bet veikia kaip du vieno kadrai. Veido šmékstelėjimas veidrodžio atspindyme tampa kontrastu tąsiam visų kitų nuotraukų laikui.

Puslapiuose kūrinių rikiuoja serijomis ar bent lieka toks jausmas. Tai didesni, tai mažesni, tai po vieną per du puslapius, tai telkiniai, bet daugiausia iprastai – po vieną atvarste. Knygos dailininkas Gytis Skudžinskas pristatyme minėjo, kad vaizdai rikiuoti ne chronologine seką, o pagal erdvę logiką – nuo uždarо prie atviro. Pridurčiau – nuo artimos aplinkos iki svetimos. Atrodo, lyg eitum vis toliau. Žiūrėj-

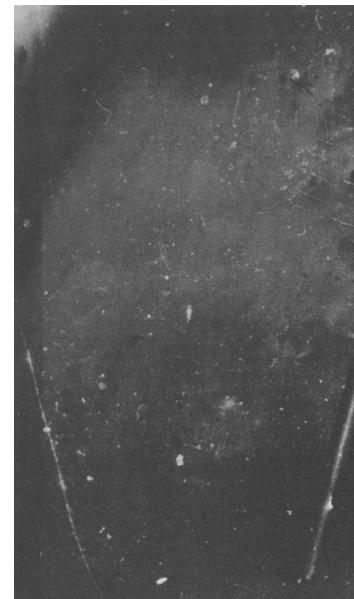
mai tai teikia sklandumo ir kelionės išpūdį.

Nors tokios vienetinės ir daugia-sluoksnės fotografijos reprodukavimas yra šiek tiek ir jos žudymas, nes tai užtamsėja, tai suplokštėja, tai numarina mastelio suvokimą, vartydama džiaugiuosi, kad pagaliau pasirodė dar vienas svarbus autorius albumas, kur jau pakanka vaizdų, kad nusprestum, ar tas autorius įtraukia tavo regą, mintis ir jausmus.

Iškart po autoportretų vienas at-vartas skirtas pavadinimui ir leidėjo informacijai. O kaip, matyt, meninis elementas per abu puslapius nusidriekia išdidintas dailus, impresionistinis autorius parašas. Va čia aš ir išskeliau klausimą: modernistas Treigys ar ne modernistas? Ta griežtaja prasme. Autentiško gesto sureikšminimas man priminė, na, tarkim, Čiurlionio albumą. Ir spėliau, ar čia knygos dailininko iniciatyva, ar bendras matymas. Anksčiau apie Treigį nieko panašaus negalvoju, bet viskas priklausa nuo detalių, kultūrinų kodų...

Net tie, kurie iš fotografijos reikalaudavo chirurginio ryškumo, jau supranta, kad dulkų dalelės ir iibrėžimai yra fotokalbos dalis, nes kad ir kaip būtų ironiška, vaizdų redagavimo programos atliko edukacinį darbą, pristatydamos gyva velnią įvairiausių filtrų, tarp jų ir su visokiais nubrozdinimais. Taip, Remigijui Treigui labai rūpi forma. Jos svarba kaskart skleidžiasi per kompoziciją (labai dažnai klasikinė – vieno trečdolio) ir tekstūrą. O kalbėdamas autorius vis pabrėžia išteštą vaizdo atsiradi-

Remigijus Treigys, „Daiktai 106 (Kėdutė)“. 1991 m.

Remigijus Treigys, „Paskutinė diena Venecijoje“. 2003–2004 m.

mo procesą. Pirma vaikšto daug kartų pro tą vietą, daiktą, galvoja, po to fotografuoja, o tada rankomis murkdo atspaudą. I vieną vaizdą sutelkia daug laiko. Kaip į kokią užtvanką.

Todėl kickvienas jo kadras yra netik belaikis konkretybės atžvilgiu, bet ir jau situacija, scena. Tarsi pirmi filmo kadrai prieš įžengiant pagrindiniam herojui arba pirmi knygos puslapiai, kur įvedama aplinka. Ir jie reikšmingi, nes kitaip nebūtų pristatomi. Vaizdas dažniausiai tuščias – t.y. be žmogaus, bet aiškiai tai yra žmogaus aplinka, jo daiktai, vadinosi, jo buvimo ertmės. Kilo asociacijos su Sigito Virpilaičio priekūniais, Patricijos Jurkšaitės tapytaišiai klasikinių paveikslų guoliais, Agnės Jonukutės tuščių koridorių šviesomis. Galima kalbėti ir fotografijos terminais – veikėjo nebuvinė pavadinkime negatyvu. Jis pritenkė laiko ir dėmesio, Treigys paverčia pozityvu. Čia ir visas paradoksas – jo tušumas yra pilnut pilnulės. Net knibžda.

Todėl kategoriskai nesutinku su leidinyje publikuotu Jaroslawu Sie-
radzkiu, kad jis „tragiškas šiaurietiš-

kos provincijos atmosferos lyrikas“. Jo tuštuma (atvirkšciai!) pozityvi ir girdžia per siūles nuo kultūrinės įkrovos. Tai užpildantis išimylėjelio žvilgsnis, kai kiekvienas daiktas, kickviena erdvė ir situacija prasminga, nes viską apima jausmo šuorai, laukimo, kvietimo pulsas, reminiscencijų saldus sopolys. Vytauto Balčyčio „Šcastije“ yra skyčė, trūkumas, dūris, kur šviesos blyksnis atlieka vilties vaidmenį, o Treigio fotografija tarsi užsitenkus iupė, ir tamsa slepia tik dar daugiau turinio. Treigio tušumas – kaip indai, prisemti išgyvenimo, todėl pilni psichikos judrumo. O tą judrumą formos prasme labai gerai išreiškia dulkės.

Mąstant poetiškai, dulkės mus vėl paverčia vieniui. Tavo ir tavo prieškūno nuoplaišos voliojasi toje pačioje katedroje ant medinių grindų ir vejas į vieną debesį, kartu su knygų, audinių, plaukų, maisto likučių dalelėmis kuria naujus mikrokosmos. Išimylėjelai turi daugiausia bendrų dulkų. Einant šiuo minties keliu, dulkės net labai egzistencijiskos. Juk visi mes iš dulkės kilę. Jos kažkokios savarankiškos, kaip visos

stichijos. Treigio fotografijų paviršiu dulkės irgi stichiškos, jos sudaro jo nuotraukų pasamonę – tai, ko iki galo nevaldai. Todėl Treigio vaizdai veikia labiausiai per pasamonę.

Kaip ir tos dulkės, knygoje parinktieji tekstai persipina vienas su kitu citatomis. Menininko frazė apie tai, kaip jis rankomis, be pincetų lyg šamanas kuria savo nuotraukas, pakartojama net tris kartus. Įtrauktai keli autorai iš šalies. Visad intriguoją, kaip viskas atrodo kitu, ne vietiniu žvilgsniu. O tarptautiskumo elementas apskritai lyg ir tapęs privalumu. Tačiau tikslės interpretacijos man pasirodė vis dėlto vietinių autorų tekstuose. Gal todėl, kad Kreivytė ir Narušytė reaguoja į Treigio fotografijos prigimtį, rašydamos jos abi pasitelkia poetinę kalbą ir įvaizdžius. O gal konteksto žinojimas neleidžia visko suplakti į skausmingą lietuvišką lyriką. Knygoje tekstais pasirūpinius Agnė Narušytė tikina, kad surašyta biografija galima pasitiketi, todėl leidinys vertingas ir kaip informacinis šaltinis.

Įsižiūrėjus arba kaip tik atpalaidavus žvilgsnį aiškiai matyti, kad Treigio fotografijoje pritvinkę ne tik laiko, bet ir kultūros. Kolonų paduose matyti itališki miesto peizažai, pataluose šmēsteli Rembrandtas ir Andrejus Tarkovskis, bet daugiausia tapybos. Todėl Narušytės cituota Susan Sontag, kad „fotografas yra buvęs tapytojas“, labai viejoje. Vis dėlto Treigys čia labiau meno žinovas ir drauge tas, kuris žiūri į vaizdą. Jis lyg „balsas už kadro“ ar knygos pasakotojas. Ir galiausiai svarbu nebe tai, ar jis modernistas (grynu pavyksta išlikti tik Stasiulevičiui), o ar noris matyti jo žvilgsniu. Man – taip.

Remigijaus Treigio paroda „Fotografijos“ veikia iki balandžio 4 d.
Kauno fotografijos galerija (Vilniaus g. 2)
Dirba antradieniais–penktadieniais 11–18 val., šeštadieniais–sekmadieniais 11–17 val.

ATKELTA IŠ 6 PSL.

kamera užfiksuoja sluoksniai per sidengiančias praeities ir dabarties (kuri filmo žiūrėjimo atžvilgiu irgi virsta praeitim) akimirkas. Atspindys reflektuoojamas atspindyme, ir tai sujaukia erdvėlaikio tikrovės patyrimą. Videofilmose ir fotografijoje, kur vaizdas fiksuojamas, meno kūrinių kartoja įvykius, o veidrodiniuose kūriniuose dabartis pati tampa kartote. Tokioje kūryboje atsiranda fenomenologinis autorius portret-

tas, o žiūrovas reguliuoja kūrinio vaizdą jame pasiroydymas – jo atvaizdas tampa kūrinio dalimi.

Vienoje instaliacijos dalį dokumentuojamas antkapio viršaus pakeitimas veidrodžiu. Dėl tokio aktoto įvyksta ne tik netikėta materijos, bet ir objekto prasmės transformacija. Pociūtė sukuria tam tikrą inversiją, kai dėmesys sukoncentruojamas į žvilgsnio trajektoriją nuo „kā mato ten gulintysis“... Kita sudedamoji parodos dalis taip pat analizuojia gyvybės struktūrą, t.y. medžio virsmą kelmu, o prirešta virvė neišvengiamai turi aliuzijų į sa-

vižudybę. Veidrodis panaudotas ir kitoje instalacijos dalyje, kurioje reflektuoojantis paviršius suskaidomas taip, kad stebint objektą žiūrovas žvilgsniu gali reguliuoti, ką jis mato – „suraikytą“ savo atvaizdą ar fragmentą iš visiems gerai žinomos bibliinės Piestos scenos. Ir vienas, ir kitas vaizdinys akcentuoojamas vienodu intensyvumu, tad autorius palieka laisvę stebėtojui pačiam pasirinkti peną interpretacijai. Kai taip tolygiai pateikiamos dvi koncepcijos – savo paties atvaizdas ir mirties kančios scenos – žiūrovas nesąmoningai ima jas lyginti ir perkėlinėti temas į vie-

na kitos kontekstą. Taigi visus parodos darbus jungia viena tema, tik raiškos priemonės pasirenkamos skirtinges, kad dar sykį pabrėžtu egzistencijos reiškinį dualumą.

Parodoje „3 atspindžio pusės“ meno kūrinių tarpsta laiko kontinume, visuomet vyksta ir niekuomet nėra baigtinis. Dėl reflektuojančio paviršiaus meno objeketas atlieka ne pasyvų vaidmenį, bet tampa aktyvia, katalizuojančia projekto dalimi – pats kūrinas „ima rodyti“. Atspindžiai mene kvestionuoja realybės santykį su iluzija, tikrovės su fikcija, esamo su menamu – todėl gyve-

nimo ir mirties konceptui įvaizdinti autorė pasirenka atspindintį paviršių. Balansuodama tarp skirtingu medžiagų autorė konstruoja atskiras istorijas dalis, kurios atiduodamos žiūrovo interpretacijai. Instaliacijos, atitinkančios fenomenologijos principus, egzistuoja ne kaip fiziniai objektais, bet labiau kaip grynos sensorinės žmogaus suvokimo reakcijos.

Paroda veikia iki balandžio 10 d.
Galerija „Meno parkas“
(Rotušės aikštė 27, Kaunas)
Dirba antradieniais–penktadieniais 12–18 val., šeštadieniais–sekmadieniais 11–17 val.

Turiu skubėti

Peteris Greenaway'us apie Sergejų Eizenšteiną

Vienas ryškiausių šiometinio „Kino pavasario“ filmų – „Eisensteinas Gvanachuate“. Apie tai, kas paskatino jį sukurti, Peteris Greenaway'us papasakojo „Ogoniok“ žurnalistei Tatjanai Rozenštainei. Pateikiame jū pokalbio fragmentus.

Kodėl nusprenādēte kurti filmą būtent apie Eizenšteiną?

Man 72-eji ir esu ištikinęs, kad kinas miršta. Todėl skubu paminėti pačius garsiausius jo astovus. Sergejus Eizenšteinas – vienas iš jų. Atradau Eizenšteiną septyniolikos. Buvo sukrėtas, kad savo ankstyviusius kūrinius jis nufilmavo vos dviešimt kelerių. Vienam Londono kino teatrui dar paauglys pasižiūrėjau „Streik“ ir nuo tada susirgau Eizenšteinu. Bet ar ne visi mes juo persirgome? Turiu galvoje savo režisierių kartą – Francią Fordą Coppolą, Woody Alleną, Brianą De Palma. Nuo tada pradėjau pirkti visas knygas apie Eizenšteiną, perskaiciavais jo biografijas, geras ir blogas, bent jau tas, kurios buvo prieinamos Vakaruose. Ėjau į retas jo filmų peržiūras avangardiniuose kino teatroose, kur vis dar vertinamas tikras menas. Prieš greitą ir dinamišką Eizenšteinino montažą, jo išpūdingą intelektą ir vaizduotę nublanksta ašaringos ir naivios Holivudo melodramos, pompastiškai depresyvus vokiečių ekspresionizmas ir intelektualiai literatūriški prancūzų darbai. Eizenšteinas tapo mano pirmuoju ki-

no dievaičiu. Išvykau jo pėdsakais į Maskvą, Sankt Peterburgą, Odesą ir net į Kazachstaną, į Almatą, kur jis buvo evakuacijoje. Norėjau kvėpuoti jo oru, matyti vaizdus, kuriuos matė jis. Galbūt esu jam dékingas už tai, kad tapau režisieriumi. Regis, taip pat jau kalbėjo Francis Coppola...

Kodėl Jus sudomino Eizenšteinio kelionė į Meksiką 1931–aisiais?

Manau, kad apsilankymas Meksikoje, beje, kaip ir apskritai režisieriaus kelionė į Vakarus 1929–1931 metais, buvo jo gyvenimo ir kūrybos lūžio momentas. Kiekvienas keliautojas, atsidūręs toli nuo kasdienybės, sąlyginumų ir išročių, tampa kitu žmogumi, dažnai net atrandau sau naujas vertės. Eizenšteinas iš pradžių atvyko į Niujorką, iš ten važiavo į Holivudą, kur buvo šiltai sutiktas Chaplinu, Disney'us ir net priimtas į Amerikos kino akademijos narius. Iš pradžių Eizenšteinas norėjo ekrанизuoti Theodore'o Dreiserio „Amerikos kaičių tragediją“, bet reakciją JAV sluoksniai buvo nepatenkinti, kad sovietų režisierių gyvena jų šalyje, ir reikalavo jį išsiusti. Nepratęsus vizos, Eizenšteinas išvyko į Meksiką filmuoti „Que viva Mexico“, kurio taip niekad ir nesumontavo. Filmavimas truko vos dešimt dienų, bet per tą laiką Eizenšteinino gyvenime daug kas pasikeitė. Režisierius atvyko į Meksiką spalio 21 dieną, po kelių dienų jo tévynė šventė revoliucijos

metines, o Meksika minėjo „mirusiuosius dieną“. Idomus sutapimas, tesa? Vakaruose filmas „Spalis“ buvo pavaudintas „10 dienų, kurios sukrėtė pasauly“. Kartą Eizenšteinas taip pasakė apie savo kelionę į Meksiką: „Tai dešimt dienų, kurios sukrėtė Eizenšteiną. Man reikėjo atvykti į Meksiką, kad pažinčiau rojų.“

Jūsų filme meksikietis gidas Palominas tiesiog atakuoja Eizenšteiną savo išlaisvintu erotizmu. Iš esmės juk filmas labiau apie tai, o ne apie kūrybą.

Suprantu jūsų nusivylimą. Taip pat ir rusų drovumą. Nemanau, kad filmas artimiausiu laiku bus parodytas Rusijoje. Net manau, kad Rusijoje ant manęs supykis. Tačiau paklausykite: mano filmas – ne apie seksualines preferencijas. Peržiūrėjau daugybę archyvinės medžiagos, skaičiau Eizenšteinino pokalbius su sekretoriu, kurie patvirtina mano spėliojimus apie Eizenšteinino meilės intrigas Meksikoje. Sutinku, gal aš pernelyg sudramatiniai istorių, pateikiau ją kitaip, nei buvo iš tikrujų. Bet taip dirba režisieriai. Jiems reikia, kad filmas patrauktu žiūrovus. Kinas – dirbtinis produktas, tame neturi būti vienos realybė. Jums reikia realybės?.. Eikite į gatvę. Norite istorijos būtingė temą (beldžiai į stalą)..
Užeikite pas kaimynus, jie papasakos. Kokios temos labiausiai domina į kiną atėjusius žiūrovus? Nesvarbu, ar tai eilinis

Eisensteinas Gvanachuate

žiūrovas, ar išprušęs. Atsakau: sekas ir mirtis. Apie tai mano filmas. Kas tame blogo? Mes taip išsilavinome nuo prietarų, kad galime savarankiskai organizuoti savo seksualinį gyvenimą ir rinktis bet kurį partnerį. Ir, atsiprašau, bet turiu jus nuliūdinti: kad ir kokios orientacijos būtų jūsų partneris, mes visi galiausiai mīrsime. Su tuo taip pat prisieis susitaikių ir kino žiūrovams, ir „oficialiems asmenims“. Tad kam visos tos audringos diskusijos?

Ar todėl, kad kai kurie „oficialūs asmenys“ Rusijoje buvo prieš Jūsų projekta, Eizenšteiną vaidina ne rusų, o suomių ir švedų aktorius?

Todėl, kad rusų aktoriai prastai kalba angliskai. Mano filme Eizenšteininas laisvai kalba ne tik angliskai, bet ir vokiškai, ispaniškai, prancūziškai. Be to, gerai žinomas faktas, kad sovietų režisierius gana velai pradėjo mokyti rusų kalbos, vaikystėje su tévais jis kalbėjo vokiškai. Pirmaisiai norėjau rasti rusų aktorių. Surengėme kelias atrankas Maskvoje ir Sankt Peterburge ir perklausėme apie šimtą aktorių. Tačiau jie arba apskritai nemokėjo anglų kalbos, arba kalbėjo labai prastai. Tiesa, buvo ir tokiai, kurie turėjo filmavimo Amerikoje patirtį, tačiau, matyt, Holivude jiems teko vaidinti gang-

terius ir sukčius, nes jų tartis buvo grubi kalifornietiška ir visai netiko intelektualo režisieriaus, kuris bendravo su Le Corbusier, Bunueliu, Brechitu ir Gertrude Stein, vaidmeniu. Taigi nusprenādējau dirbtį su suomiu Elmeriu Bäcku, puikiai imituojančiu rusišką akcentą.

Ką pasakos Jūsų antrasis filmas apie Eizenšteiną?

Tai priklausys nuo finansavimo. Mano pirmasis sumanytas buvo televizijos projektas apie Eizenšteiną ir jo susitikimus su žymiais žmonėmis Berlyne, Parīzyje, Londone, Šveicarijoje, Niujorke. Paskui man kilo idėja papasakoti apie jo buvimą Holivude ir, ko gero, Amerikoje šiai temai būtų lengviau rasti finansavimą. Turiu ir rėmęjų iš Šveicarijos pašiūlymą, ten Eizenšteinas dalvavo kino avangardo kongrese ir sulaukę neįtikėtinos sėkmės. Kol kas dar svarstau, bet man liko gal septyneri produktyvus darbo metai, per kuriuos galu sukurti keturis arba penkis filmus. Greitai reikės užleisti kelią kitoms – jauniems ir energingiemis. Tai natūralus procesas – po 80-ies šeštdevrai sukuriami retai. Mane taip pat greitai išsius iš muziejų, o žiūrovai nebevaikščios į mano filmus. Turiu skubėti!

PARENGĖ K. R.

Žinau, ką darau

Lenkų aktorius Januszas Gajosas apie „Kūną“

Vieną pagrindinių vaidmenų
Małgorzatos Szumowskos filme „Kūnas“, kurį „Kino pavasaris“ parodė konkursinėje programoje „Baltijos žvilgsnis“, sukoncertavo Januszas Gajosas išgarsėjo prieš keliasdešimt metų suvaidino populiariausiai seriale „Keturi tankistai ir šuo“. Apie naujausią jo kino vaidmenį lenkų žurnale „Newsweek“ su aktoriu kalbėjosi Małgorzata Sadowska. Pateikiame pokalbio fragmentus.

Kai perskaitėte Małgorzatos Szumowskos ir Michał Englerio scenarijų, ar nujautėte, kad jame slypi didelės galimybės?

Per pirmą susitikimą jū paklausiai, apie ką norime pasakoti? Tiksliai neprisimenu, ką atsakė, bet supratau, kad mąstome panašiai. Rodydamis vis naujus scenarijus aprašytus išvykius, bandysime proukoti žiūrovus, kad jie atverčia savo „Body“. Mano personažas yra vidutinės iškūnijimas, tas, apie kurį galima pasakyti, kad kai stovi prie pilko sienos, jo nematyti. Jis mano, kad viskas, ko negalima paliesti ir pamatyti, tiesiog neegzistuoja, tačiau...

Scenarijus dažnai būna tolesnių

ieškojimų išeities taškas ir filmuojant jis nuolat perdibamas. Vaidinti vidutinybę, niekuo netikinti, savo nešvariame darbe paskendusį žmogų gana sunku. Ypač šiuolaikiniame pasaulyje, kur savikūra yra beveik pareiga ar net egzistavimo būdas. Iš esmės niekas nėra laisvas nuo pareigos kurti save – nusiprausiam po dušu ir iškart norim ką nors su savimi padaryti, nes tai, ką matome veidrodje, yra išprasta ir nepatrauklu. Šis filmas suteikia daug progų išsiūrėti į save situacijose, kai ne visai valdome. Dažnai būna juokinga, bet niekas iš nieko nesijuokia. Be to, „Kūnas“ turi puikų pabaigos akcentą. Nenoriu jo išduoti. Tačiau šis akcentas yra savęs, kitų žmonių ir pasaulio priėmimo ženklas. Vis dėlto tai įmanoma!

Aktorystė reikalauja nuolat išsiūrėti į save, konfrontuoti su savimi. Ar ilgainiui tą kūnų „dėvėti“ vis lengviau?

Ne visada. Darbe mane nuolat lydi veidrodis. Žiūriu dažnai iš jų ne todėl, kad žaviuosi savimi ar kad iš esmės pakeičiau man žinomą įvaizdį. Žiūriu į save kaip į medžiagą, iš kurios turi atsirasti neegzistuojantis, bet galintis atsirasti žmogus. Teatre

jis atsiranda dažniausiai tarp 19 ir 22 valandos. Kūnas reikia sąmoningai paversti paklusti tam tikroms taisyklėms.

Kai vaidinau diplomiiniame spektaklyje Arlekiną, pastebėjau, kad su kauke sugebu padaryti daug daugiau, kad tik tada, kai uždengiu veidą, iš tikrujų atsikratau savęs. Juk neatsitiktinai kaukė yra mūsų profesijos simbolis.

Ar taip aug metų vaidindamas Jūs kartais gédijatės priešais kamerą ar scenoje?

Gėda susijusi su išėjimu į sceną ir bandymu įtikinti žmones, kad tai ne aš, tik kažkas kitas, kuris jau seniai baigėsi. Bet, pavyzdžiu, išeiti į sceną nuogam? Tai man barjeras. Tai turėtų būti scena, kuri be to nuogumo prarastų prasmę. Kūniško nuogumo mada teatre trunka jau kurį laiką ir dažnai turi būti absolutaus nuoširdumo išraiška. Nesu išitikinės, ar tas nuoširdumas visada yra iki galio nuoširdus. Vienai ar kitaip, tai problema.

„Kūne“ nuogumo nebijo Ewa Dalkowska. Puiki jūsų bendra scena, kai ji šoka pusnuogę.

Kūnas

Tai ir yra tikroji drąsa, už kurią taip žaviuosi Ewa. Tai drąsa griauti barjeras, apie kuriuos kalbėjau. Ji suvaidino nuostabiai, nors filmuojant šokio sceną aikštėlėje buvo apie 20 žmonių. Gal Ewos patirtis, igačia Krzysztof Warlikowski spektakliuose, jai išlaisvino nuo gėdos ir baimės.

Filmas gana laisvai (bet neraciškia, kad nerimta) traktuoją tai, kas vyksta su kūnu po mirties. Jūsų personažas teismo medicinos eksperitas į mirusius žiūri labai pragmatiškai. O Jūs?

Manau, kad būti arti mirusio kūno niekam, išskyrus su tuo profesionaliai susijusiu žmogu, nėra jauku. Man taip pat. Kaip patyręs ir mąstantis žmogus turėčiau pripažinti mirties natūralumą: mašina lievėsi veikti, ir viskas. Tačiau nemégstu būti arti mirties, mano santykis su ja emocionalus. Kad būtų aišku: jokia dvasia man nepasirodė, bet neatmetu to, ko iki galio nepajėgi suprasti, ir nenoriu menkinti tą paslapčių.

„Kūne“ yra tokia scena: prie sriubą valgančio eksperto stovi jaunas asistentas, kuris akivaizdžiai nori išgirsti kažką svarbaus. Jūsų herojus sako: „Turi tau pasakyti kažką išmintingą? Nieko tau nepasakyšiu!“ Pagalvojau, gal asistentą suvaidinę aktorių taip pat norėtų Jūsų paklausti, kaip gyventi su šia profesija.

Greičiausiai pasakyčiau jam tą patį, ką filme (juokiasi).

O gal „Sūneli, ieškok tiesos“?

Turi jums prisipažinti, kad ilgai svarsčiau apie tą tiesos ieškojimą. Intensyviai masčiau, ką veikiu šioje profesijoje. Metų metus ausysce skambėjo dar mokykloje Lodzėje išgirstas „Tiesos ieškok, sūneli, tiesos...“, bet nežinojau, kur jos turia ieškoti. Tačiau supratau, kad jokios tiesos nėra. Kad ją reikia surasti. Žinote, man palengvėjo, kai tai supratau. Nuo tada pagaliau žinau, ką darau.

PARENGĖ K. R.

Klajonių pažadas

Iš „Kino pavasario“ dienoraščio

Živilė Pipinytė

Nuobodžiau žiūrėdama „taisyklings“ filmus, kurie sklandžiai pasakoja istoriją, neša „teisingą“ žinią, grožisi gerais aktoriais. Jie nuspėjami, politiškai korektiški ir pernelyg aiškūs. Tokius filmus patogu žiūrėti ne festivalyje, o eiliniame seanse, kur susirenka tiesiog į kino teatrą išsirengę žmonės. Kino festivaliai žadina neįprasto kino lūkesčius. Šiųmetis „Kino pavasaris“, man regis, pastarųjų pašykštėjo, nors po Lissandro Alonso „Chauchos“ gal ir negražu taip sakyti.

...1882 metai, Patagonija. Ant akmenuoto vandenyno kranto vartosi jūros vėpliai, natūraliam būsenine gulintis vyras masturbuoja, kitas stovi ant akmenų ir žiūri pro binoklį. Dangus neapsakomai žydras, šviečia saulė ir atrodo, kad tai – žemės rojaus pakraštys. Tačiau danas Gunaras Dinesenas, kariškis, kuris atvyko dirbtu inžinieriumi į šį pasaulio kraštą, su penkiolikmete dukterimi Ingeborga sėdi apskabinę lyg ištikičių nevilties. Net keista, kaip vien tik neįprastas kadro formatas (4:3) ir neapsakomai grynos, ryškios, tarsi senoviskų fotografijų spalvos iš pat pradžių sukuria keistą atmosferą. Alonso mėgsta fiksuoti realų laiką, statiskus ir ilgus kadrus, kuriuose gerokai pamiršta kadro gelmė tampa įvykiu, nes ir

pirmas, ir paskutinis to kadro planai – vienodai ryškūs. Atrodo, suomių operatorius Timo Salminenas filmuoja sena kamera, kurios ir laiko pojūtis visai kitoks.

Įžanga neskubri, joje režisierius

prasidės netrukus, kai naktį Ingeborga paliks stovyklą ir pabėgs su jaunu, dar visai vaikišku kareiviku, o Dinesenas puls ją vytis. Tėvo kelionė palaipsniui taps vis simboliskesnė. Iš pradžių peizažai bus

senai moteris. Taip nepastebimai Alonso konkrečią kelionę paverčia egzistencine, kai išsekės, viltį rasti dukterį praradęs Dinesenas pradedą grimzti į halucinacijas ir jo viešatę apgaubia tamsa.

Tačiau režisierius nieko nenori aiškinti, nes, matyt, yra išitikinės, kad bet koks paaškinimas neleis suvokti filmo prasmę. Vieną jų Alonso išsifruoja pavadinimu, pačioje filmo pradžioje pateikdamas pasakojimą apie Chauchą – mitinę užmarštis ir laimės žemę, kurios ieškotai pasiklysta kelyje. Kitą – konkretesnę, apie visų kolonijinių užkariavimų pasekmes, jis taip pat suformuloja filmo pradžioje, kai Dinesenui paaškinama, kad visus čia buvius reikia išžudyti. Be abejo, tai ir užuominā i natūralią gyvenimo eiga griaunačią civilizaciją. Trečią, pačią mīslinėjaušią, Alonso palieka filmo pabaigai, kai Ingeborga šiai laikais atsibunda savo turtinguose ir protėvių portretais nukabinėtuose namuose, kuriuos supa pasakiškas miškas.

Namai – Europoje. Gal todėl iškart, kai išgirsti personažo pavardę – Dinesenas ir prisimeni vieną Karen Blixen pseudonimą, galvoje prasideda dar kitas filmas – jis pilnas literatūrinį ir istorinių nuorodų bei su jomis susijusių vaizdinių. Tačiau svarbu tai, kad naratyvo funkciją „Chauchoje“ atlieka nuolat kintanti reali ar vidinė psichikos erdvė – bū-

tent ji ir kuria „Chauchos“ pasakojimą, nes laikas į filmo pabaigą lyg ir sustoja. Be abejo, keliis filmo sluoksnius susieja Viggo Mortensenas, kurio Dinesenas visąlaikiai keičiasi: jis ir pavarges, nevykčiu pasijutęs keleivis, ir bejėgis tėvas, ir palaipsniui prie beprotybės lyg prie savo prigimties artėjantis žmogus. Keičiasi ir išorė – filmo pradžioje Dinesenas atrodo solidus ponas tarasi ī senos fotografijos, dykumoje jis iš pradžių net komiškas su savo karininko apsiaustu, kardu ir skrybelle, o naktį, kai Dinesenas gulėdamas žiūri į žvaigždėtą dangų lyg i save veidrodje, bene pirmą kartą junti mažo žmogaus, kurį prislėgė svetima, kito žemyno ir kitos mitologijos istorija, tragediją.

„Chaucha“ tikra to žodžio prasme keistas – poetiškas ir kartu manieringas, užburiantis, bet ir racionalus filmas, po kurio kyla daugybė klausimų ir prisiminimų. Jie apie Wernerio Herzogo Lotynų Amerikoje kurtus filmus, Peterio Weiro „Pikniką prie Kybančios uolos“, Davidą Lynchą ir, žinoma, ankstyvajį Aleksandrą Sokurovą. Nemačiai ankstesnių Alonso filmų, bet akivaizdu, kad dabar jis vienas originaliausių šiuolaikinių kūrėjų. Standartiškos visiems prieinamos istorijos jo akivaizdžiai nedomina, bet jei pavyks ižengti į „Chauchą“, klajojančių pažadas bus visai realus.

„Chaucha“

paberia visas temas: netrukus pasikeisančius Dineseno (Viggo Mortensen) ir jo dukters (Viðbjörk Malling Agger) likimus, ispaniškai ir kitų kalbų katininiu kalbančiu jų palydovu požiūri į čia buvius, mīslinėgą karininko Zuluagos dingimą. Kai Ingeborga ištaria, kad dykuma ją pripildo, „Chauchoje“ pradeda skambėti poezija, bet kartu atsiranada tragedijos nuojauta. Tragedija

konkrečius: kaitros iškaitinta žemė, upės vingis, reta augalija, paskui – akmenuota dykynė, uola, kurios tamsoje Dinesenas susitiks su savo (ar Ingeborgos) ateitimis – sena mama, kurią suvaidino Ghita Nørby. Panašiai keisiai ir sutikieji kelyje: sukaustytaus grandinėmis žemę kasancius žmones pakeis žiaurūs plėškai ir pamisęs, keistai apsivilkës Zuluaga, vėliau atsiras žaizdotas šuo ir

„Didis grožis“

tuoti angažuotą meną (gana žiauri Marinos Abramovič parodija, tiesą sakant, praskaidrina filmą), šaipyti iš kairuoliškos savo kartos intelektualų praeities, žavėtis filosofuojančia striptizo šokėja, kritikuoti visus ir viską, žinoma, būtinai ir Bažnyčią bei politikus. Tačiau čia ir ryškėja takoskyra tarp Džepo jaunystės laikų kino ir „Didžio grožio“. Fellini taip pat stebėjo „žmones“, „elitą“ ir kitokius tuščiagarbius idiotus, kurie dabar net ir Lietuvoje tapo fotografių „sienelių“ darbuolių formos ir menkučio turinio neatitikimas, ma-

lat kalba Džepas, ne tuštuma, kuri sklinda ir iš jo, ir iš kickvieno „Didžio grožio“ kadro. Fellini domino žmonės – jų groteskiški lūkesčiai bei figūros, ir iš jų didysis režisierius kūrė neįtikiniam ir melancholišką kino poeziją. „Didžiajame grožyje“ jos nėra. Yra tik saldūs, negvyti, nudailinti vaizdeliai, kurie, matyt, todėl, kad perdėtai manieringi, nevalingai sukelia vulgarumo išpūdį lyg turtuolė, vilkinti „Chanel“, „Armani“ ir „YSL“ drabužius kartu.

Kai tik tas barokiškos formos ir menkučio turinio neatitikimas, ma-

„Neliečiamieji“

nau, išryškina „Didžio grožio“ tuštumą. Michelangelo Antonioni, kurį taip pat prisimena Sorrentino, rodė tuštumą, bet, prisiminęs kad ir „Užtemimo“ pabaigą, suprantį, kad jis neišvengiamai susijusi su režisieriaus mintimis apie gyvenimo prasmę. Sorrentino filme to néra – jo tuštuma liudija bet kokios prasmės išnykimą, kurį tik patvirtina rožiniai flamingai ant Džepo balkono.

Vis dėlto iki „Didžio grožio“ dar reikia išgyventi Velykas, o jos televizijų ekranuose tokios pat groteskiškos kaip ir Sorrentino veikėjai. Kaip iš gausybės rago ant žiūrovų galvų pilsis mišios ir rusiški serialai apie banditus, veidmainiškos labdaros akcijos ir amerikiečių komedijos kvailiams. Bus ir priešnuodžių, kuriuos, be abejo, matėte ne kartą: Quentinu Tarantino „Nužudyti Bilą“ (TV3, 5 d. 00.35) primins, koks saldus yra kerštas, ypač jei išpažisti

multikultūriškumą, Olivier Nakache'o ir Erico Toledano „Neliečiamieji“ (TV3, 6 d. 21.30) – apie tai, kaip svarbu atsikratyti bet kokių prietarų – ne tik religinių, o Roberto Redfordo „Ramūs tarp vilkų“ (TV3, 3 d. 17.30) – apie idealus. 2007 m. sukurtas filmas, deja, vis dar aktualus. Jo herojai – profesorių iš Kalifornijos Malis (pats Redfordas), norintis įtikinti gabu studentą, kad reikia būti angažuotam, bet kartu ir saugoti save, senatorius (Tom Cruise), perduodantis žurnalistei (Meryl Streep) sensacinę naujinę, ir du buvę profesoriaus Malio studentai, kurie, paneigdamis mokytojų ir politikų tezes, Afganistanė rizikuoją savo gyvybę. Karas juk visada yra šalia. Net ir per šventes.

Jūsų –
JONAS ŪBIS

Apie nieką

Krėsle prie televizoriaus

Prisipažįstu: nuoširdžiai nesuprantu, kodėl visus – Europos ir Amerikos kino akademijų narius bei intelektualais save vadinančius lietuvius – sužavėjo Paolo Sorrentino filmas „Didis grožis“ (LRT kultūra, 8 d. 21.30). Pasakodamas apie visku nusivylusį šešiasdešimt kelelių rašytoją, kritiką ir snobą Džepą, kuris dieną naktį stebi amžinąjo Romoje vykstantį karnavalą ir kartu su jo dalyviais – aristokratais, nuvorišais, nusikaltėliais, menininkais, žiniasklaidos guru ir t.t. – keliauja iš vernisažo į viešnamį, iš ten į šiuolaikinio meno „ivykį“ arba prabangų vakarėlių, Sorrentino vis barsto užuominas į Federico Fellini ševedrus. Tačiau tarp Fellini ir Sorrentino yra ne tik keli kino dešimtmeciai, bet ir šviesmečių atstumo požiūris į tuštyną tūtynę. Sorrentino ja groži taip pat kaip Roma ar Džepo butu, iš kurio atsiveria puikus vaizdas į amžinajį miestą, režisieriu primeinantį Babiloną.

Džepas seniai suprato, kad nieko vertingo nebeparašys, nes talento (jei jis ir buvo) nebeliko, todėl tik stebi aplinką, tarsi bandydamas sau, o gal ir mums irodysti, kad jokios prasmės kurti nebéra. Galima tik imi-

tuoti angažuotą meną (gana žiauri Marinos Abramovič parodija, tiesą sakant, praskaidrina filmą), šaipyti iš kairuoliškos savo kartos intelektualų praeities, žavėtis filosofuojančia striptizo šokėja, kritikuoti visus ir viską, žinoma, būtinai ir Bažnyčią bei politikus. Tačiau čia ir ryškėja takoskyra tarp Džepo jaunystės laikų kino ir „Didžio grožio“. Fellini taip pat stebėjo „žmones“, „elitą“ ir kitokius tuščiagarbius idiotus, kurie dabar net ir Lietuvoje tapo fotografių „sienelių“ darbuolių formos ir menkučio turinio neatitikimas, ma-

lat kalba Džepas, ne tuštuma, kuri sklinda ir iš jo, ir iš kickvieno „Didžio grožio“ kadro. Fellini domino žmonės – jų groteskiški lūkesčiai bei figūros, ir iš jų didysis režisierius kūrė neįtikiniam ir melancholišką kino poeziją. „Didžiajame grožyje“ jos nėra. Yra tik saldūs, negvyti, nudailinti vaizdeliai, kurie, matyt, todėl, kad perdėtai manieringi, nevalingai sukelia vulgarumo išpūdį lyg turtuolė, vilkinti „Chanel“, „Armani“ ir „YSL“ drabužius kartu.

Kai tik tas barokiškos formos ir menkučio turinio neatitikimas, ma-

Parodos	Galerija „Aidas“ Trakų g. 13 iki 11 d. – Deimos Katinaitės tapybos paroda „Spalvos 3“	KAUNAS Nacionalinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus V. Putvinskio g. 55 Adolfo Vaičaičio paroda „Pilnatis“	„7md“ rekomenduoja
VILNIUS	Nacionalinė dailės galerija Konstitucijos pr. 22 XX a. Lietuvos dailės ekspozicija	M. Žilinsko dailės galerija Nepriklausomybės a. 12 Mykolo Žilinsko 110-osioms gimimo metinėms skirta paroda „Nuo fiordų iki Alpių viršukalnių: Europos peizažai iš Mykolo Žilinsko (1904–1992) kolekcijos“ Kauno tarptautinė grafikos bienalė	Dailė Vilniuje, Pamėnkalnio galerijoje (Pamėnkalnio g. 1), atidaryta jaunu ryškių, ambicingų, įdomių tapytojų – Konstantino Gaitanži, Agnės Jonkutės, Jono Jurciko, Eglės Karpavičiūtės ir Jolantos Kyzikaitės – paroda „Trumpa iššvaistytą laiko istoriją“. Parodą kuravo patys tapytojai, susibūrė į grupę „Kuklus klanas“ – „kukliai dirbančią Lietuvos meno ir visuomenės labui“. Parodoje tapybos kūriniai apmąstomas šiuolaikinio žmogaus laikas: negrižtamai sugaištas, panaudojamas ne pagal paskirtį, suėstas savigraužas, nepakartojamas, užleistas prisiminimais. Tai – kartu ir dialogas su filmu „Visko teorija“ išpopuliarinto Stepheno Hawkingo knyga „Trumpa laiko istorija“.
Vilniaus paveikslų galerija Didžioji g. 4 Chodkevičių rūmų klasicistiniai interjerai Lietuvos dailė XVI–XIX a. Jurgio Baltrušaičio memorialiniai baldai Paroda „Vladislovo Neveravičiaus studioje“ Algirdo Petruolio (1915–2010) gimimo siimtmečio paroda „Pustonių turtais paletėje“	Pamėnkalnio galerija Pamėnkalnio g. 1/13 Tapybos paroda „Trumpa iššvaistytą laiko istorija“	Kauno paveikslų galerija K. Donelaičio g. 16 Kauno tarptautinė grafikos bienalė iki 5 d. – Gintaro Kamarauskio paroda „Vakar dienos dėlionės“ (iš ciklo „Lūžio kartos vardai“)	Muzika Simfoninės muzikos koncerte balandžio 11 d. 19 val. Filharmonijos Didžiojoje salėje prie LNSO dirigento pulto stoją Trieste, Italijoje, gimes maestro Walteris Attanasi. Kitas šio vakaro svečias – Ivanas Monighetti, kurį lenkų kompozitorius Pendereckis yra pavadinęs fenomenaliu violončelininku. I. Monighetti buvo paskutinis Mstislavo Rostropovičiaus studentas Maskvos valstybinėje P. Čaikovskio konservatorijoje ir, anot profesoriaus, vienas mylimiausių mokinjų. Filharmonijos scenoje Monighettis geras monumentalų Antoninio Dvoržako Koncertą, kurį Lietuvoje yra griežęs ir jo mokytojas. Antroje koncerto dalyje – tauriausiai meilės jausmų neapykantos ir keršto kupina Sergejaus Prokofjevo siuita iš baletu „Romeo ir Džuljeta“.
Radvilų rūmai Vilniaus g. 24 Europos dailė XVI–XIX a. „Dubingių ir Biržų kunigaikščiai Radvilos“ Paroda „Senųjų ikonų paslapty. Andrejaus Balykos ikonų kolekcija: pagrobta, grąžinta, papildyta“	Marijos ir Jurgio Šlapelių muziejus Pilies g. 40 Daivos Kaireviciūtės paroda „Piešiniai–sonetai“	Keramikos muziejus Rotušės a. 15 Baltijos šalių šiuolaikinės keramikos paroda „Pavasaris 2015“	Klaipėdos etnokultūros centras Daržų g. 10 iki 12 d. – Romos Gudaitienės floristikos darbų paroda „Saulės kelionė dangaus sklautu“
Taikomosios dailės muziejus Arsenalo g. 3A Paroda „Maištasis buduare“ (XX a. aštunto dešimtmečio mada iš Aleksandro Vasiljevo kolekcijos) Paroda „Absoliuti tekstilė. Nuo ištakų iki XXI a.“	Šv. Jono gatvės galerija Šv. Jono g. 11 iki 11 d. – Aloyzo Stasiulevičiaus ir Lilijos Valatkienės paroda „Ko Gediminas nesapnovo“ (tapyba, piešiniai, fotografija)	Adelės ir Pauliaus Galaunių namai Vydūno al. 2 Viktorijos Jurgutienės tapyba	ŠIAULIAI „Laiptų galerija“ Žemaitės g. 83 Kazio Keštūčio Šiaulyčio humorografinių paroda „Medijų nuotykiai“
Vytauto Kasiulio dailės muziejus A. Goštauto g. 1 Retrospektivinė Vytauto Kasiulio kūrybos ekspozicija Paroda „Jonas Rimša (1903–1978). Ugnies ir džiunglių magija“	Galerija „Arka“ Aušros Vartų g. 7 Tapybos ir dokumentinės fotografijos paroda, skirta M.K. Oginskio 250 gimimo metinėms „Vilniaus polonezas Lietuvi“ Linos Beržanskytės Trembo tapybos paroda „Pasilik...“	Maironio lietuvių literatūros muziejus Rotušės a. 13 „Požemio galerija: rašytojai meno kūriniuose“ „Maironis ir jo epocha... palieku visą mano judomajį turta“ „Maironio memorialiniai daiktai kitoje aplinkoje“ „Rašytojai ir jų aplinka senosiose fotografirose (1839–1939)“ „Antano Baranausko „Anykščių šilelis“ iliustracijose“ „Bernardas Brazdžionis – Valstybinės literatūros premijos laureatas“ „Viršūnių paukštis“ (Ričardui Mikutavičiui – 80) Paroda „Eikime veidu į saulę...“ (Robertui Keturakiui – 80)	Dailės galerija Vilniaus g. 245 Sauliaus Tamulio kaukės Olės Plungienės ir Aurelijos Norvaišienės tekstilė
Lietuvos nacionalinis muziejus Naujasis arsenolas Arsenalo g. 1 Senosios Lietuvos istorija XIII–XIX a. Lietuvių liaudies menas; Kryždirbystė Paroda „Kovo 11-oji. Atkurtos Nepriklausomos Lietuvos apdovanojimai“ Paroda „Pavasario švenčių papročiai ir simbolai“	Galerija „Meno niša“ J. Basanavičiaus g. 1/13 Audronės Petraišiūnaitės paroda „Iš toli sugrįžta miškas“	Galerija AV17 Aušros Vartų g. 17 Rūtos Petronytės ir Rainerio Kaasiko-Aaslavo (Estija) paroda „Pogrindis“	PANEVĖŽYS Dailės galerija Respublikos g. 3 iki 12 d. – parodos „Postidėja III. Plotas“ ir „Laisvas plotas“
Kazio Varnelio namai-muziejus Didžioji g. 26 K. Varnelio kūrybos ir kolekcijos ekspozicija Lankymas antradienį–šeštadienį iš anksto susitarus tel. 279 16 44	Galerija „Kunstkamera“ Ligoninės g. 4 Antano Tamošaičio (1906–2005) paroda „Šerkšno laiškai“	Galerija „Meno parkas“ Rotušės a. 27 iki 10 d. – Židrijos Janušaitės paroda „Vienatvės. Prisieltimi“ Julijos Pociūtės „Trys atspindžio pusės“	Fotografijos galerija Vasario 16-osios g. 11 Paroda „Lietuvos spaudos fotografija 2014“
Bažnytinio paveldo muziejus Šv. Mykolo g. 9 Bažnytinio paveldo muziejus ekspozicija	Galerija „Menų tiltas“ Užupio g. 16 Tapybos paroda „Erdvės variacijos“	Galerija „Meno forma“ Savanorių pr. 166 Paroda „Kartos (ne)sikartoja“	„Galerija XX“ Laisvės a. 7 Naglio Ryčio Baltušniko mozaikų ciklas „79.99“
Galerija „Kairė–dešinė“ Latako g. 3 Jono Čepo kūrybos paroda „Nuėjimai ten pat“ Mato Dūdos kūrybos paroda „Švieselė“	Vilniaus rotušė Didžioji g. 31 nuo 3 d. – Giedros Purlytės tapybos darbų paroda „Jos vizijos“ nuo 8 d. – Jūratės Mitalienės kūrybos paroda	Kauno fotografijos galerija Rotušės a. 1 / Vilniaus g. 2 iki 4 d. – Remigijaus Treigio paroda „Fotografijos“	Spektakliai
VILNIAUS DAILĖS AKADEMIJOS GALERIJOS	Valstybinio Vilniaus Gaono žydų muziejaus Tolerancijos centras Naugarduko g. 10/2 Arnoldo Schönbergo centro (Viena) parengta paroda „Jaunasis Schönbergas Vienoje iki 1900-ųjų“ Paroda „Cornelia Gurlitt: širdies kelionė“ (Vilnius vokiečių ekspresionistės akimis 1915–1917 m.)	„Post“ galerija Laisvės al. 51A iki 5 d. – Aido Bareikio paroda „Atkakliai išėdės“	VILNIUS Nacionalinis operos ir baletų teatras
Parodų salės „Titanikas“ Maironio g. 3 nuo 7 d. – Lietuvos, Latvijos ir Estijos šiuolaikinio stiklo meno ir vitražo paroda „Švytintys, pjaunantys, dūžantys“	Prancūzų institutas Didžioji g. 1 iki 10 d. – spaudos šaržų paroda „Ar galima iš visko juoktis?“	Galerija „Aukso pjūvis“ K. Donelaičio g. 62 / V. Putvinskio g. 53 Editos Servetkaitės–Rimkienės velty maručių paroda „Pavasario pradžia“ iki 4 d. – Luisės Milewski koliažai	Didžioji salė 10, 11 d. 18.30 – PREMJERA! „BOLERO+“. Dir. – M. Barkauskas 11 d. 12 val. Kamerinėje salėje – PREMJERA! S. Mickio „ZUIKIS PUJKIS“. Dir. – J.M. Jauniškis, rež. – J. Sodytė, scenogr. – K. Siparis 12 d. 12 val. – S. Prokofjevo „PELENĖ“. Dir. – A. Šulčys (Nacionalinės M.K. Čiurlionio menų mokyklos Baleto skyrius)
Galerija „Akademija“ Pilies g. 44/2 iki 11 d. – Rimos Blažytės paroda „Trečiadienio apsuptyje“ Dano Alekso šiuolaikinio meno projektas „122 kab.“	Lietuvos nacionalinės UNESCO komisijos galerija Šv. Jono g. 11 Paroda, skirta Tarptautinei frankofonijos dienai „Pasinerkime į Brugę“	KLAIPĖDA KKC parodų rūmai Aukštųjų g. 1 / Didžioji Vandens g. 2 Lino Jusionio tapybos paroda „Anapus laiko, laukiant, kol tai nutiks“ Alfonso Budvyčio (1949–2003) fotografijų paroda „iškalbinga tyla“ Ignas Kazakevičius ir Vido Poškaus projekto „Remake, arba Meno terminalas: Melancholia.LT“ paroda	Nacionalinis dramos teatras Didžioji salė 8, 9 d. 18.30 – PREMJERA! Th. Bernhardo „DIDVYRIŲ AIKŠTĘ“. Rež., scenogr., ir šviesų dail. – K. Lupa 11 d. 9 val. – konferencija „TEDxVilnius 2015“ 12 d. 19.30 – labdarinės renginys „Pasisitikavimai“
Tekstilės galerija „Artifex“ Gaono g. 1 iki 4 d. – Aurelijos Maknytės projektas „Tėvų kambarys“	Rašytojų klubas K. Sirvydo g. 6 Laimos Dzigaitės darbų paroda	Klaipėdos galerija Bažnyčių g. 6 Kunigundos Dineikaitės tapybos darbų paroda „Mylių šią mėlyną“	Mažoji salė 7 d. 19 val. – S. Turunen „BROKEN HEART STORY (SUDAUŽYTOS ŠIRDIES ISTORIJA)“. Rež. – S. Turunen 9 d. 19 val. – Y. Mishimos „AUKSINĖ ŠVENTYKLÀ“. Rež. – E. Mikulionytė (Nepriklausomas projektas)
Galerija „Argentum“ Latako g. 2 iki 4 d. – Akvilės Vološkevičiūtės paroda „Tikslios ir apytikslės reikšmės“	„Compensa“ koncertų salė Kernavės g. 84 iki 4 d. – Sigitos Maslauskaitės tapybos paroda „Žmogus ir mėnulis“	„Herkaus“ galerija Herkaus Manto g. 22 Marytės Dominaitės-Gurevičienės paroda „reVizija“	LIETUVOS NACIONALINIS DRAMOS TEATRAS Šią sunkią netekties valandą reiškiame gilią užuojautą netikėtai išėjusio Klaipėdos dramos teatro vadovo Gedimino PRANCKŪNO mirties liūdime kartu su visa Lietuvos teatro bendruomene ir reiškiame gilią užuojautą velionio giminėmis ir artimiesiems.
A. ir A. Tamošaičių galerija „Židinys“ Dominikonų g. 15 Dailininkų Tamošaičių kūryba XIX–XX a. pirmos pusės liaudies meno rinkiniai			Šią sunkią netekties valandą reiškiame gilią užuojautą netikėtai išėjusio Klaipėdos dramos teatro vadovo Gedimino PRANCKŪNO artimiesiems ir kolegom.
			OKT/VILNIUS MIESTO TEATRAS

Rusų dramos teatras	(E. Ionesco pjėsės motyvais). Rež. – R.A. Atkočiūnas
3 d. 18.30 – W. Shakespeare'o „KARALIUS LYRAS“ (su lietuviškais titrais). Rež. – J. Vaitkus	12 d. 18 val. – G. Boccaccio „DEKAMERONAS“. Rež. – A. Rubinovas
8 d. 18.30 – PREMJERA! V. Gavrilino „RU-SIŠKAS SĄSIUVINIS“. Rež. – O. Lapina	Kauno muzasis teatras
9 d. 18.30 – M. Bulgakovo „ZOIKOS BUTAS“. Rež. – R. Atkočiūnas	8 d. 19 val. – A. Slapovskio „NUO RAUDONOS ŽIURKĖS IKI ŽALIOS ŽVAIGŽDĖS“.
10 d. 18.30 – G. Gorino „JUOKDARYS BALAKIREVAS“. Rež. – A. Latėnas	Rež. – D. Rabašuskas
11 d. 18.30 – L. Aguliansko „ŽVIRBLIO LIZDAS“. Rež. – V. Serovas	11 d. 18 val. – PREMJERA! M. Valiuko „BARAKUDŲ MEDŽIOKLĖ ŽALIEMS“. Rež. – M. Valiukas
Teatras „Lėlė“	12 d. 12 val. – A. Dilytės „SIDABRINIS FÉJOS ŠAUKTELIS“. Rež. – A. Dilytė
Didžoji salė	Kauno lėlių teatras
11 d. 12 val. – J. Mačiukevičiaus „BITĖ MAJA“ (V. Bonzelio knygos „Bitė Maja ir jos nuotykiai“ motyvais). Rež. ir dail. – V. Mazūras	6 d. 11, 13 val. – „MĘŠKIUKO GIMTADIENIS“. Rež. – R. Bartninkaitė
12 d. 12 val. – E.T.A. Hoffmanno „SPRAG-TUKAS“. Scenarijus aut., rež. ir dail. – V. Mazūras	11 d. 12 val. – PREMJERA! A. Žiurauskas ir S. Bocullo „MOLINIS SAPNAS“. Rež. – A. Žiurauskas
Mažoji salė	12 d. 12 val. – „PRINCESÉS GIMTADIENIS“. Rež. – A. Stankevičius
4 d. 12 val. – „KIŠKIŲ SUKILIMAS“ (pagal K. Binkio poemą). Scenarijus aut., rež. ir dail. – R. Driežis	KLAIPÉDA
11 d. 14 val. – „RAUDONKEPURÉ“ (pasakų apie Raudonkepuraitę motyvais). Rež. ir dail. – V. Mazūras	Klaipėdos valstybinis dramos teatras
12 d. 14 val. – Just. Marcinkevičiaus „VOROVESTUVÉS“. Scen. aut. ir rež. – A. Mikutis	10 d. 18 val. Žvejų rūmuose – PREMJERA! H. Ibseno „LAUKINÉ ANTIS“. Rež. – R. Rimeikis
„Menų spaustuvė“	12 d. 18 val. Žvejų rūmuose – N. Simono „SAUGOKITE FLORA“. Rež. – A. Lebeliūnas
9, 10 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – PREMJERA! „APVALYTIJII“; Rež. – O. Koršunovas (OKT/ Vilniaus miesto teatras)	Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
10 d. 19 val. <i>Stiklinėje salėje</i> – J. Paškevičiaus „RIBOS“. Rež. – T. Montrimas (jaunuoj scenos menininkų programa „Atvira erdvė“)	10 d. 18 val. „Vainiūno namuose“ – Mažieji sugržimai". Smuikuja A.E. Janonytė (Lietuva, D. Britanija). Dalyvauja A. Juška, G. Grigaitytė, koncertmeisterė D. Šulcaitė ir mokytoja ekspertė N. Prascevičienė
11 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – LIETUVIŠKA PASAKA APIE TRIS SESERIS*. Aktorius, rež. – L. Zubė (teatras „Lino lėlės“)	Lietuvos muzikų rėmimo fondas
11 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – M. Palubenkos albumo pristatymo koncertas	10 d. 18 val. „Vainiūno namuose“ – Mažieji sugržimai". Smuikuja A.E. Janonytė (Lietuva, D. Britanija). Dalyvauja A. Juška, G. Grigaitytė, koncertmeisterė D. Šulcaitė ir mokytoja ekspertė N. Prascevičienė
12 d. 12 val. <i>Kišeninėje salėje</i> – AVINÉLIO KELIONÉ*. Rež. – S. Degutytė („Stalo teatras“)	Valstybinis Šiaulių dramos teatras
12 d. 19 val. <i>Juodojoje salėje</i> – „TANKUMYNE“ (pagal R. Akutagavos novelę). Rež. – R. Kazlas (teatras „cezario grupė“)	8 d. 18 val. – „TŪLA IR KITI“ (J. Kunčino romano „Tūla“ ir apskakymų motyvais). Rež. – A. Kaniava
KAUNAS	10 d. 18.30 – PREMJERA! F. Loesser, A. Burrows „KAIP PRASISUKTI VERSLE BE DIDELO VARGO“
Kauno dramos teatras	ŠIAULIAI
3 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – S. Oksanen „APSIVALYMAS“. Rež. – J. Jurašas	Valstybinis Šiaulių dramos teatras
7, 8 d. 19 val. <i>Ilgajoje salėje</i> – A. Čechovo „PALATA“. Inc. aut. ir rež. – R. Kazlas	8 d. 18 val. – „TŪLA IR KITI“ (J. Kunčino romano „Tūla“ ir apskakymų motyvais). Rež. – A. Kaniava
9 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „GENTIS“ (pagal I. Simonaitytės romaną „Aukštuj Šimonų likimas“). Rež. – A. Jankevičius	10 d. 18 val. – N. Leskovo „LEDI MAKBET ŠMCENSKO APSKRITIES“. Rež. – R. Banionis
10 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – „BARBORA“ (pagal J. Grušo dramą „Barbara Radvilaitė“). Rež. – J. Jurašas. Adaptacijos autorė – A.M. Sluckaitė	11 d. 18 val. – PREMJERA! T. Williamso „GEISMŲ TRAMVAJUS“. Rež. – A. Latėnas
11 d. 18 val. <i>Rūtos salėje</i> – F. von Schillerio „PLÉŠKAI“. Rež. – A. Areima	12 d. 12 val. – PREMJERA! D. Čepauskaitės „KAŠTONÉ“ (pagal A. Čechovo apskakymą „Kaštonė“). Rež. – A. Lebeliūnas
12 d. 12 val. <i>Mažojoje scenoje</i> – A. Sunklodaitės „KIŠKIS PABĒGELIS“ (pagal L. Jakimavičiaus knygelį „Lapė ir kaišai“). Rež. – A. Sunklodaitė	12 d. 18 val. – A. Tarn „DIBUKAS“. Rež. – R. Banionis
12 d. 18 val. <i>Didžiojoje scenoje</i> – A. Škėmos „BALTA DROBULÉ“. Rež. – J. Jurašas	PANEVĖŽYS
Kauno valstybinis muzikinis teatras	Juozo Miltinio dramos teatras
6 d. 18 val. – P. Abrahamo „BALIUS SAVOJOJE“. Dir. – J. Janulevičius	3 d. 18 val. – R. Thomas „VYRAS SPAS-TUOSE“. – D. Kazlauskas
9 d. 18 val. – „ZYGFRYDO VERNERIO KABARETAS“. Dir. – J. Janulevičius	4 d. 18 val. – K. Sajos „DEVYNBÉDŽIAI“. Rež. – M. Meilūnas
10 d. 18 val. – I. Kálmáno „GRAFAITÉ MARICA“. Dir. – J. Janulevičius	7 d. 18 val. – L. Gersche's „LAISVI DRUGE-LIAI“. Rež. – D. Kazlauskas
11 d. 18 val. – J. Strausso „NAKTIS VENECLIOJE“. Dir. – J. Geniušas	10 d. 18 val. – „KITAS KAMPAS“ (VšĮ „Sąmoningas žmogus“)
12 d. 12 val. – Z. Bružaitės „GRYBŲ KARAS IR TAIKA“. Dir. – V. Visockis	11 d. 18 val. – PREMJERA! H. Levino „HEFECAS ARBA VISI NORI GYVENTI“. Rež. – P. Ignatavičius
12 d. 18 val. – L. Fallio „MADAM POMPADUR“. Dir. – J. Janulevičius	12 d. 18 val. – D. Gyzelmano „PONAS KOLPERTAS“. Rež. – Velta ir Vytautas Anužiai
Kauno kamerinis teatras	12 d. 18.30 – A. Čechovo „ROTŠILDO SMUIKAS“. Rež. – M. Cemnickas
3 d. 18 val. – L. Andrejevo „JUDAS ISKARIOTAS“. Rež. – S. Rubinovas	Koncertai
10 d. 18 val. – D. Čepauskaitės „BE GALO ŠVELNI ŽMOGŪDYSTĖ“. Rež. – S. Rubinovas	Lietuvos nacionalinė filharmonija
11 d. 18 val. – PREMJERA! „RAGANOS“	6 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> – V tarptautinis J.S. Bacho muzikos festivalis. Ketvirta programa. J.S. Bachas ir A. Vivaldi. Festivalio orkestras „Musica humana“ (meno vad. ir vyr. dir. A. Vizgirda). Solistai S. Skjervoldas (baritonas), A. Vizgirda (flieita), R. Beinaris (obojus), I. Girdžiūnaitė, R. Grakauskaitė (smuikai), B. Vaitkus (vargonai). Dir. – A. Vizgirda
7 meno dienos 2015 m. balandžio 3 d. Nr. 13 (1119)	8 d. 18 val. <i>Klaipėdos koncertų salėje</i> – festivalis, Klaipėdos muzikos pavasaris". Lietuvos kamerinis orkestras. Solistas M. Levickis (akordeonas). Programoje A. Vivaldi, J.S. Bacho, L. Boccherini, N. Paganini, Á. Piazzollas, D. Nelsono kūriniai
11 d. 18 val. – PREMJERA! „RAGANOS“	11 d. 19 val. <i>Vilniuje, Filharmonijos Didžiojoje salėje</i> , – Lietuvos nacionalinis simfonini

Bibliografinės žinios

MENAS

Menų funkcijos kultūriniose ir socialiniuose procesuose = Functions of the arts in cultural and social processes : [mokslių straipsnių rinkinys] / sudarytoja Lina Navickaitė-Martinelli. – Vilnius : Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2014 (Vilnius : Spaudos dep.). – 203, [1] p. : diagr., nat. – Santr. angl. – Tiražas 200 egz.. – ISBN 978-609-8071-19-1

Tapyba okruju : 300 patarimų ir tapymo metodų / Gill Barron ; [iš anglų kalbos vertė Aušra Lukšaitė-Lapinskienė]. – Vilnius : Naujoji Rosma, [2014] (Spausd. Kinijoje). – 176 p. : iliustr. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9955-06-284-4 (jr.)

Tyliu balsu : muzikologė Jūratė Gustaitė / [sudarė Laima Budzinauskienė] ; [parengė Kamilė Rupeikaitė]. – Vilnius : Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2015 (Vilnius : Ciklonas). – 53, [2] p. : iliustr., portr. – Tiražas 70 egz.. – ISBN 978-609-8071-23-8

GROŽINĖ LITERATŪRA. LITERATŪROS MOKSLAS

Devyni broliai : baladžių poema / Justinas Marcinkevičius ; [vytauto Valiaus tapyba] ; [natū autorius Gedrius Kuprevičius]. – [3-oji laida]. – Vilnius : Santara, 2015 (Vilnius : Petro ofsetas). – 61, [1] p. : iliustr., nat. – (Kultūros žurnalo „Santara“ biblioteka ; kn. 214). – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-9986-868-55-2 (jr.)

Dienoraščiai / George Orwell ; parengė Peter Davison ; iš anglų kalbos vertė Arvydas Malinauskas. – Kaunas : Jotema, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 527, [1] p. : iliustr., žml.. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-506-7

Išsiuosis. Balsu : [esė, pokalbiai] / Vanda Juknaitė. – 2-asis leid.. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : Standartų sp.). – 282, [2] p. : iliustr.. – Tiražas 2000 egz.. – ISBN 978-9986-39-242-2 (jr.)

Mergina, kuriai palikai : [romanas] / Jojo Moyes ; iš anglų kalbos vertė Rasa Racevičiutė. – [2-oji laida]. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 430, [2] p. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9955-13-503-6

Miškais ateina rudo : romanas / Marius Katiliškis. – 2-asis leid.. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 509, [1] p. : portr. – (Lietuvos literatūros lobynas: XX amžius : LLL / visuomeninė redaktorių taryba: Viktorija Daujotytė ... [et al.] ; Nr. 6). – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9986-39-459-4 (jr.)

Niekas nesimylį antradieniais : [romanas] / Tracy Bloom ; iš anglų kalbos vertė Vilma Krinevičienė. – Kaunas : Jotema, [2015] (Kaunas : Spindulio sp.). – 285, [2] p. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-13-519-7 (jr.)

Paskutinis mylimojo laiškas : [romanas] / Jojo Moyes ; iš anglų kalbos vertė Paulė Budraitė. – 2-oji laida. – Kaunas : Jotema, [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 478, [2] p. – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9955-13-504-3

Praeinančiam posaukyle preaisi : poczja, iš prozos ir straipsnių / Vytautas Mačernis ; [sudarė Valentinas Sventickas]. – 2-asis leid.. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 282, [2] p. : portr. – (Lietuvos literatūros lobynas: XX amžius : LLL / visuomeninė redaktorių taryba: Viktorija Daujotytė ... [et al.] ; Nr. 5). – Tiražas [1500] egz.. – ISBN 978-9986-39-437-2 (jr.)

Puikus naujas pasaulis : romanas / Aldous Huxley ; iš anglų kalbos vertė Gražvydas Kirvaitis. – 2-asis papild. leid.. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 262, [1] p. – Tiražas 1500 egz.. – ISBN 978-9986-39-835-6 (jr.)

Sutartinė : [eileraščiai] / Jonas Liniauskas. – Kaunas : Kauko laiptai, 2015 (Kaunas : Taurapolis). – 121, [5] p. : iliustr.. – Tiražas [500] egz.. – ISBN 978-609-8092-29-5 (jr.)

Šiandien madam pareis vėliau : romanas / Susanna Kubelka ; iš vokiečių kalbos vertė Laima Bareišienė. – 2-oji laida. – Vilnius : Alma littera, 2015 (Vilnius : Petro ofsetas). – 348, [2] p. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-609-01-1111-6 (jr.) : [7 Eur 16 ct]

Tai, kas išlieka : atsiminimai apie likimą, draugystę ir meilę / Carole Radziwill ; iš anglų kalbos vertė Aloyza Audra Lukšienė. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : Petro ofsetas). – 371, [1] p. – Tiražas 1800 egz.. – ISBN 978-9986-39-832-5 (jr.)

Ulisas : romanas / James Joyce ; iš anglų kalbos vertė Jeronimas Brazaitis ; vertimo bendraautorius Saulius Repčeka. – 2-asis leid.. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] – . – (jr.)

Kn. 1 : (1-12 epizodai). – [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 415, [1] p. : portr.. – Tiražas 1000 egz.. – ISBN 978-9986-39-266-8

Vaikšto vienas : eileraščiai / Alvydas Katinas. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : Petro ofsetas). – 121, [1] p.. – Tiražas [500] egz.. – ISBN 978-9986-39-833-2 (jr.)

Veneros delta : erotika : [apsakymai] / Anais Nin ; iš anglų kalbos vertė Jolita Parvickienė. – Vilnius : Charibdė, 2015 (Gargždai : Print-it). – 318, [2] p. : „Charibdės“ modernioji klasika, ISSN 2345-0541 ; 15) – Virš. tik aut. parašo faks. – Tiražas [2000] egz.. – ISBN 978-9955-739-52-4 (jr.) : [5 Eur 30 ct]

Vietos užimtos : novelės / Nijolė Raižytė. – Kaunas : Kauko laiptai, 2015 (Kaunas : Taurapolis). – 71, [1] p.. – Tiražas [500] egz.. – ISBN 978-609-8092-30-1

Visi eileraščiai : poezija / Henrikas Radauskas ; [sudarė Aleksandras Žalys]. – 2-asis leid.. – Vilnius : Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, [2015] (Vilnius : BALTO print.). – 326, [2] p. :

„Samba“

Savaitės filmai

Batsiuvys ***

Pasibodėjės savo darbu, Niujorko batsiuvys Maksas Simkinas dirba parodutuvėje, kuri jo šeimoje paveldima iš kartos į kartą. Netikėtai jis randa stebuklingą relikviją ir gauna galimybę ižengti į savo klientų gyvenimą. Thomaso McCarthy fantastinėje komedijoje vaidina daug žvaigždžių: Adamas Sandleris, Steve'as Buscemi, Dusinas Hoffmanas, Ellen Barkin (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Denis Kolinsas ***

Kadaisė Denio Kolinso (Al Pacino) dainas mėgo visi. Jau daug metų jis nieko nerašo ir šildosi buvusios šlovės spinduliais. Kartą muzikantas randą prieš daug metų jam rašytą Johno Lenono ir Yoko Ono laišką, kuris apverčia aukštyn kojom ankstesnį gyvenimą. Dano Fogeman filme taip pat vaidina Bobby Cannavale'as, Jennifer Garner, Annette Bening, Christopheris Plummeris (JAV, 2015). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Insurgentė **

Naujas filmas apie visuomenę, kur bet kokia individualybė turi būti su-naikinta. Šiakart Roberto Schwentke's filmo herojė Trisė (Shailene Woodley) turės susigrumti su vidiniais demonais ir testi kovą su milžiniška sajunga, kuri gali ne tik sužlugdyti žmoniją, bet ir sunaikinti merginos artimuosius. Taip pat vaidina Theo Jamesas, Kate Winslet, Naomi Watts, Octavia Spencer, Jai'us Courtney'us (JAV, 2015). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Laukinė ****

Po motinos mirties ir nelaimingos santuokos Šeryl (Reese Witherspoon) leidžiasi pėsčia į kelionę po „Pacific Crest Trail“ draustinių teritoriją, rinkdamasi aukščiausias Kaskadinių kalnų dalis. Vieniša ir pavojinga herojės kelinė išgydys ją nuo dvaisinių kančių, tačiau šis vyksmas taip pat bus sudėtingas. Jeano-Marco Vallee filmas grįstas autentiška istorija, nors jo scenariju parašė populiarus anglų rašytojas Nickas Hornby. Taip pat vaidina Laura Dern, Thomas Sadoskis, Keene'as McRae (JAV, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Pelenė ***

Brolių Grimmų pasaka apie Pelenę iškėpė ne vieną kinematografininką. Naują pasakos versiją sukūrė britų režisierius ir aktorius Kennethas Branagh, nusprenčę išryškinti amžinąjį meilės istoriją ir pasismaginti „Disney“ studijos suteiktomis galimybėmis kurti turtus ir fantasmagoriškus vaizdus. Jam talkino scenografas Dante Ferretti ir kostiumų dailininkė Sandy Powell. Pagrindinius Pelenės ir princo vaidmenis sukūrė „Dauntono abatijoje“ išgarsėjusi Lily James ir Richardas Maddenas iš „Sostų žaidimo“. Cate Blanchett filme tapo piktaja pamote, Helena Bonham Carter – krikštamoto fėja, Derekas Jacobis suvaidino karaliu, Stellanas Skarsgårdas – kungiakštį (JAV, 2015). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Samba ***

Samba (Omar Sy) – imigrantas iš Senegalo. Jis jau dešimt metų gyvena Paryžiuje, bet vis negali gauti gero darbo, nes yra nelegalas. Buvusi aukštost grandies vadovė, o dabar savanorė Alisa (Charlotte Gainsbourg) kenčia nuo perdegimo sindromo. Abu filmo herojai nori rasti išeitį – vienas iš nesibaigiančio akligatyvio, kita – iš gyvenimo tuščumos. Kartą jų kelias susikerta... Filmą sukūrė garsiųjų „Neliečiamųjų“ režisieriai Olivier Nakache'as ir Ericas Tolledano, todėl žiūrovai gali tikėtis ašarų, juoko ir laimingos pabaigos (Prancūzija, 2014). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

Susikaupk **

Patyręs sukčius (Will Smith) svajoja apie ramų gyvenimą, bet išsimylį merginą (Margot Robbie), pradedančią mokyti sudėtingo vertybų atėmimo iš piliečių amato. Jų santykiai tampa problema, kai paaškėja, kad jausmai trukdo abieju „verslui“. Gleno Ficarros ir Johno Requa komedija skirta tiems, kurių iš kino nelaukia nieko naujo (JAV, 2015). (Vilnius, Kaunas, Klaipėda)

***** – ševedras, **** – pasižiūrėti būtina, *** – geras filmas, ** – būna ir geriau, ** – jei turite daug laiko, * – nickalas

Redaktorė – Agnė Narušytė

Atsakingoji sekretorė – Rūta Jakimavičienė

Kinas – Živilė Pipinytė | Teatras, šokis – Milda Brukštutė

Muzika – Laimutė Ligeikaitė | Stilius – Rita Markulienė

Dizainas – Jokūbas Jacovskis | Maketas – Vanda Čemerkaite

Finansininkė – Brigitė Misiuvienė

Kino repertuaras

VILNIUS

Forum Cinemas Vingis

3, 4, 6–9 d. – Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 11.30, 12.30, 14.30, 15.30, 18.30, 19.05, 20.30, 21.45; 5 d. – 14.30, 15.30, 18.30, 19.05, 20.30, 21.45; 3, 4, 6–9 d. – Laukinė (JAV) – 11.10, 13.45, 16.20, 19, 21.35; 5 d. – 13.45, 16.20, 19, 21.35; 3–9 d. – Denis Kolinsas (JAV) – 13.15, 16, 18.40, 21.15; 3–6, 8 d. – Samba (Prancūzija) – 12, 15, 18.30, 21.15; 7 d. – 12, 15, 21.15; 3–9 d. – Vilniaus kino festivalis „Kino pavasaris“ (žiūrėkite atskirą repertuarą www.forumcinemas.lt)

9 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 18.20; 3, 4, 6–9 d. – Šaulys (Ispanija, D. Britanija, Prancūzija) – 16, 18.40, 21.20; 5 d. – 16, 18.40, 21.20

3–8 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 13.15, 15.45, 18.20, 20.50; 9 d. – 13.15, 15.45, 20.50

3, 4, 6–9 d. – Namai (JAV) – 11, 13.15, 15.30, 18 val.; 5 d. – 13.15, 15.30, 18 val.

3, 4, 6–9 d. – Namai (3D, JAV) – 12, 14.10; 5 d. – 14.10

3, 4, 6–9 d. – Pelenė (JAV) – 12.45, 15.15; 5 d. – 15.15

3, 4, 6–9 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 11.15, 15.45; 5 d. – 15.45

Kempiniukas plačiakelnis (3D, JAV) – 13.30 Insurgentė (3D, JAV) – 16.25, 22 val.

Forum Cinemas Akropolis

3, 4, 6–9 d. – Greiti ir įsiutę 7 (JAV) – 11.30, 14.50, 18, 18.50, 21.15, 21.50; 5 d. – 14.50, 18, 18.50, 21.15, 21.50

3, 4, 6–9 d. – Laukinė (JAV) – 12, 15, 17.50, 20.30; 5 d. – 15, 17.50, 20.30

3–9 d. – Denis Kolinsas (JAV) – 13, 15.30, 19, 21.30

9 d. – Žmogus-paukštis (JAV) – 19.10

3, 4, 6–9 d. – Namai (JAV) – 10.10, 12.20, 14.40, 16.50; 5 d. – 12.20, 14.40

3, 4, 6–9 d. – Namai (3D, JAV) – 11.10, 13.30, 15.50; 5 d. – 13.30, 15.50

3–9 d. – Insurgentė (3D, JAV) – 13.20, 18.20, 21 val.

3–8 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 15.10, 19.10, 21.40; 9 d. – 15.10

3–9 d. – Kempiniukas plačiakelnis (JAV) – 12.10, 14.30, 16.40; 3, 4, 6–9 d. – Kempiniukas plačiakelnis (3D, JAV) – 11, 16 val.; 5 d. – 16 val.

3, 4, 6–9 d. – Bitė Maja (Australija, Vokietija) – 10.40, 12.50; 5 d. – 12.50

3–9 d. – Šaulys (Ispanija, D. Britanija, Prancūzija) – 17.40, 20.20

3, 4, 6–9 d. – Pelenė (JAV) – 10.30, 18.10; 5 d. – 18.10

3, 5, 7, 9 d. – Susikaupk (JAV) – 20.40

4, 6, 8 d. – Traukinio apiplėšimas, kurį įvykdė Saulius ir Paulius (rež. R. Marcinkus, S. Aškelavičius) – 20.40

„Skalvijos“ kino centras

3 d. – Mamytė (Kanada, Prancūzija) – 16.10;

4 d. – 18 val.; 6 d. – 15.40; 7 d. – 18.40;

8 d. – 21 val.; 9 d. – 18.40

3 d. – Laukinė (JAV) – 18.40; 4 d. – 20.30;

6 d. – 19.10; 7 d. – 16.30; 8 d. – 18.50; 9 d. – 16.30

3 d. – Denis Kolinsas (JAV) – 21 val.; 4 d. – 16 val.

9 d. – Semme (rež. E. Samsonas) – 19 val.

3 d. – Atkirtis (JAV) – 20 val.; 8 d. – 17 val.

4 d. – Vardas tamsoje (rež. A. Marcinkevičiūtė) – 17.10

4 d. – Ida (Lenkija) – 18.40

4 d. – Kelias į žvaigždes (Kanada, Prancūzija, Vokietija) – 20 val.; 8 d. – 18.50

7 d. – Nėra laiko gerumui (rež. A. Jančorėas) – 17 val.

7 d. – Didelės akys (JAV) – 18.10

3 d. – Julija (Vokietija, Lietuva) – 20.30

9 d. – Užstrigusi paauglystėje (JAV) – 17 val.

9 d. – Pragaro marimbos (Gvatemala, Meksika, Prancūzija) – 18.45

Pasaka

„Kino pavasaris“

3 d. – Mamytė (Kanada, Prancūzija) – 18.15

3 d. – Lietuvių trumpametražių naktis – 21 val.

3 d. – Steiko (r)evoliucija (Prancūzija, D. Britanija, JAV, Švedija, Ispanija, Japonija, Italija, Kanada, Brazilija, Belgija, Argentina) – 18.30

3 d. – Kritikai gurmanai (Švedija) – 20.45

4 d. – Feniksas (Vokietija) – 15.45

18 val.

4 d. – Šokantys arabai (Izraelis, Vokietija, Prancūzija) – 20.15

4 d. – Astrandant Gastoną (Peru) – 15.30

4 d. – Vakarienė kaip sapnas (Ispanija) – 17.30

4 d. – Gyvenimas yra šventas (Danija, Airija, Norvegija, Kolumbija) – 19.30

3 d. – Nulis motyvacijos (Izraelis, Prancūzija) – 21.30

3, 4, 6–9 d. – Kempiniukas plačiakelnis (3D, JAV) – 10.20, 12.30, 14.40; 5 d. – 12.30, 14.40

14.40

3, 4, 6–9 d. – Kempiniukas plačiakelnis (3D, JAV) – 11, 16.15; 5 d. – 16.15

5 d. – 17 val.

3, 4 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 19.20, 21.45, 23.45; 5 d. – 19.20, 21.45

3–8 d. – Šaulys (Ispanija, D. Britanija, Prancūzija) – 18.25, 21 val.; 9 d. – 21 val.

3, 5, 7, 9 d. – Susikaupk (JAV) – 15.10

4, 6, 8 d. – Batsiuvys (JAV) – 15.10

3–9 d. – Traukinio apiplėšimas, kurį įvykdė Saulius ir Paulius (rež. R. Marcinkus, S. Aškelavičius) – 16 val.

3, 4 d. – Ex-Machina (D. Britanija, JAV) – 19.20, 21.45, 23.45; 5 d. – 19.20, 21.45

Romuva

3 d. – Didelės akys (JAV) – 17.30

3 d. – Ida (Lenkija) – 19.30; 9 d. – 19.30

4 d. – Bitė Maja (Austrija, Vokietija) – 14 val.